

Tson Na Jndë Ve Na Scüenon Pablo Ndëë Nn'an Tsjoon Corinto

Incyaa Pablo ts'on 'naan' jon ndëë nn'an

¹ Maja Pablo matscülenön tsonvahin ndëë 'o' na conduiho' tmaan' nn'an na vantyja n'onho' Tyo'ts'on na m'anho' tsjoon Corinto. Yo na nt'ue ts'on jon, condui ja ts'an na i'ua Jesucristo ts'ian nnön na mancyä jñ'oon naya 'naan' jon ndëë nn'an. Juu ntyjëehë Timoteo itsijonhin yo jñ'oonvahin na macüji. Nque ntyjëehë na m'anhan ndyuaa Acaya na mantyi conduihin tmaan' cüentaa' Tyo'ts'on, nt'ue n'ön na tsoñ'engan quinanjn'aanhinhan'.

² Nquii tyëehë Tyo'ts'on yo nquii Jesucristo na conduihin na itye'ntjon jon jaa, mac'an ndëëhin na juu naya na conduihan yo nin'juu na tajñuaan' ts'onhan, quinanjndyentyichenhinhan' na ncy'onho' cüenta.

Tsoñ'en navi' na toquenon Pablo yo ntyje jon, itsinjoon' Tyo'ts'onhan

³ Conan't'mán' Tyo'ts'on na m'aan jon na nty'ia ro nn'an ntyjii jon. Cha'xjen na itsinjoon' ts'an jnda juu, mannda' vaa its'aa jon na itsinjoon' jon jaa quityquii' joo navi' na coquenön. Condui jon tye nquii Jesucristo na juu jon ityentjon jon jaa.

⁴ Tsoñ'en navi' na coquenön, itsinjoon' Tyo'ts'on já, cha' ntyja 'naan' juuhan', mantyi nndëë

nnaan'njõn' nn'an min'cya ro nnon navi' na coquenonhin.

⁵ Ee cha'xjen jndye nnon min nchu vaa na conan'jõn ntyja 'naan' navi' na toquenon Cristo, ntyja 'naan' nquii jon incyaahan' na t'man vaa na na condëe na conan'njõn' já nn'an quityquii' joo navi' na coquenonhan.

⁶ Ee ya na incyaa Tyo'ts'on na coquenõn navi', its'aa jon na nnda' cha' ntsinjoon'han' 'o' quityquii' joo navi' na coquenonho' yo na ncy'onho' cüenta na ntsin'man jon ñuaanho'. Ee itsinjoon' jon já cha' condëe na conan'njõn' 'o' quityquii' navi' na coquenonho'. Juu na itsinjoon'han' 'o', incyaahan' na ncy'onchenho' na jndëho' na ntjotyenho' ntyja 'naan' jon quityquii' joo navi' na coquenonho' na cüejon juuhan' cha'na joo navi' na coquenõn.

⁷ Ndo' contyja tcüii' n'õn tonnon Tyo'ts'on ntyja 'naanho', ee mangiõ cha'xjen na conan'jonho' yo joo navi' na coquenõn, mantyi conan'jonho' ntyja 'naan' juu na itsinjoon' jon já.

⁸ 'O' ntyjë na vantyja n'onho' Cristo, nt'ue n'õn na cüaa' n'onho' ntyja 'naan' juu navi' t'man na tquenõn xjen natom'án ndyuaa Asia. Juuhan' jaa' jndyihan' ata s'aahan' n'õn na tandiquindëe nnaan'quii n'õn quityquii'han'. Ata tondyii' n'õn na ntscuee'han' já.

⁹ T'oon' n'õn na cha'vijon jndë tijnda'tyen jñ'oon na cüjé. Nnda' vaa na tui cha' tyi'nan'qui n'õn yo na nndëe nt'á ngué. Xia'ntyí quinan'qui n'õn nquii Tyo'ts'on na itsintcüi jon nn'an na jndë tjë.

¹⁰⁻¹¹ Siquindyaa jon já quii' juu navi' t'man'ñeen na nin'quitscuee'han' já, ndo' ninvaa

na itsiquindyaa jon já navi' na coquenõn naneinhin. Ndo' ninm'án na conan'qui n'õnhin na ntsiquindyaaantyichen jon já viochen xjen na cotejndeiho' já na cotanho' nnon jon na quityio jon jn'aan joo ts'ian na cont'á. Ng'e ya na jndye nn'an cotanhin na quitejndei jon já, mantyi majndye nn'an nnan't'maan'hin jon na ninncyahin na ya jon na indyii jon jñ'oon na cotanhin nnon jon.

Nan'minhin jnan'tsan'han' Pablo na tatja jon Corinto na macje

¹² Vaa ncüii nnon ntyja nján na conan'ntsá já chjo ntyja 'naan'han'. Ee quii' ñuan nján cov-icjé na yo na ji'ua conan'xuán ndo' mantyi yo na xoncüee' n'õn na cotsam'án quii' nt'an tsoñ'en nn'an, ndo' majndeichen quii' nt'an nqueho'. Mantyi ntyja 'naan' juu naya na condui Tyo'ts'on, jo' na cotyentjõn nnon jon yo ndëeho', chito cont'áhan' cha'xjen juu na jnda' nquen joo nn'an na tyi'quita'jn'aanhin jon.

¹³ Ee joo tson na cotjí na conan'cüanõn na m'anho', xia'ntyí nchu vaa na conan'jn'aanho' jñ'oon na chuhan', jo' conan'quindyiihan', ta'nan ncüiichen nnon. Ndo' ntyja jndyi ts'õn na nnda' vaa na ntji'ho' cüenta ata na ntycüii na conan'jn'aanho'han'

¹⁴ Ntyji na ñ'enho' na covaa' n'onho' ntyja nján nqué, jo' na m'anho' na neinho' na ityii' Tyo'ts'on 'o' ntyja 'naan' nquii jon, cha'xjen mantyi na nc'õn na neiin' n'õn ntyja 'naanho' na tonnon jon juu xuee xjen na nndyo nnda' nquii ta Jesús.

15-16 Ndo' ng'e na ntyja jndyi ts'ön na ncüaa' ya n'onho' 'nan na mats'a, jo' na sitiü xjen na ngitsá ndyuua Macedonia, ngüenön jndyé na njnty'ia' 'o', ndo' xjen na ngitsántyëchën ndyuua Judea, ngüenön nnt'á na m'anho'. Ndo' na nnt'á na nnda', ve jnda nnincyaa Tyo'ts'on na neinho'. Ndo' mantyi ndëe ntejdeiho' já nato na ngitsá Judea.

17 Majo' vi na si'jnt'á na nnda', tatëcju'han' na ncjö na m'anho'. Ndo' na tui na nnda', ¿Aa cotji'ho' cüenta na ve' mats'atö? ¿Aa conan'tiuho' na tyi'yuu' jñ'oon na sinën juu xjen na tsjö na ntsquë na m'anho'? ¿Aa ndyii' n'onho' na juu jñ'oon na tsjö itsijonhan' juuhan' cha'vijon jñ'oon na conan'nein nn'an na tyi'covantyja n'onhan Jesucristo, na ve' conduehin ncüii jñ'oon nnon ncüii ntyjehin, majo' ya na conan'neihin jñ'oon'ñeen nnon ncüiichen ts'an, ñoncyaa vaa conduehinhan'?

18 Majo' cha'xjen nquii Tyo'ts'on itsiquindë jon jñ'oon na ico' jon 'ndyo jon, majo' tyi'conduë jñ'oon ndëëho' na m'aan' n'ön na aa nnan'quindëhan' oo aa tyi'nan'quindëhan'.

19 Ja yo juu Silvano yo nin'Timoteo, toninncyá jñ'oon ndëëho' ntyja 'naan' Cristo Jesús na nquii jon conduihin jnda Tyo'ts'on. Juu jñ'oon'ñeen, chito ncüii jon tsixuanhan' jñ'oon na mayuu' ndo' ncüiichen jon chitojo'. Jñ'oon ntyja 'naan' jon ninnquii'chen conduihan' jñ'oon na mayuu'.

20 Ng'e ntyja 'naan' nquii Cristo, tsoñ'en jñ'oon na ico' Tyo'ts'on 'ndyo jon, itsiquindë jon joohan'. Mang'e jo', ntyja 'naan' Cristo, conan't'maan' jaa jon ya na conduë na quindui cha'xjen joo jñ'oon na ico' jon 'ndyo jon ndëe.

21 Ja ndo' mantyi 'o', nquii Tyo'ts'on incyaa jon

na conan'jön ntyja 'naan' Cristo. Nquii jon i'ua jon ts'ian 'naan' Cristo ndë.

²² Ndo' ng'e na incyaa jon Espíritu Santo quii' nn'ön, jo' tsi'manhan' na condui jaa ntsinda jon. Ndo' ng'e na nnda' its'aa jon, itsi'manhan' na ntsiquindë jon tsoñ'en jñ'oon na jndë tco' jon 'ndyo jon na ncy'ön cüenta.

²³ Ntyja 'naan' juu jñ'oon ndu na tatyjë nnt'a tsjoonho' Corinto cha'xjen sijnt'a jndyë na nts'a, tatyjë cha' tyi'canhan' na ntsity'ia 'o'. Cüji' jndyoyu Tyo'ts'on xe tyi'yuu' jñ'oon na matsinën ndëëho' ntyja na nnda' situ.

²⁴ Chito na nin'quinan'jndei' jndyuë ndëëho' na nin jñ'oon na icanhan' na cantyja n'onho'. Ng'e mantyi na t'man vantyja n'onho' nquii Tyo'ts'on, jo' nin'quitejndei 'o' na conan'jonho' yo Cristo cha' nc'onho' na nein jndyiho'.

2

¹ Mang'e jo' situ yantyi na tyi'cjö nnt'a na m'anho', ng'e xe na aa tyjë quii' nt'anho', ntsichjoo'han' n'onho' jnaan' na ntsity'ia ja 'o'.

² Ee xe ntyja njan na ntsichjoo'han' n'onho', yajo' ¿Nin ts'an na 'ndyiihan' na nninncyaa juu na nën? Ee xia'ntyi ntyja 'naan nqueho' na nc'ön na nën.

³ Mang'e na nnda', tji tson'ñeen na scüenönhan' na m'anho' cha' tyi'nc'ön na chjoo'to ts'ön xjen na nguë nnt'a quii' nt'anho', ee xia'ntyi ntyja 'naan nqueho' incyaaahan' na neiin' ts'ön. Ng'e mavaa' ya ts'ön xjen na m'an na nën, mantyi 'o' nc'onho' na neinho'.

⁴ Vi na jndë tji juu tson'ñeen, t'man jndyi vaa na si'ndaa'han' ntyji ata tji'han' ndaa nnön. Ee taa' ts'ön na joo jñ'oon'ñeen ntsichjoo'han' n'onho'. Majo' chito scüenön tson'ñeen na m'anho' cha' quitsichjoo'han' n'onho', scüenönhan' ndëëho' cha' quitsi'manhan' na t'man vaa na venchji 'o'.

Quinan't'man n'onhin juu ts'an na sitjahin

⁵ Ndo' ntyja 'naan' nquii tsan'ñeen na tsoj-naan' juu na sichjoo'han' n'onho', chito xia'ntyji ja na sichjoo'han' ts'ön ntyja 'naan' juu, mandyo tsoñ'enho' t'onho' na tyia ngioho' jnaan' na nnda' vaa na sitjahin. Majo' tyi'nin'quitsijndyë jñ'oon ntyja 'naan' tsan'ñeen.

⁶ Mayato na mandyo tsoñ'enho' jnan'jnda'ho' na quindui' tsan'ñeen quii' nt'anho'.

⁷ Majo' naneinhin chuhan' na quinan't'man n'onho'hin ndo' quita'ñoon'ho'hin, tyi'nts'aahan' na ntsichjoo'ñ'engan' ts'on juu ndo' na n'ndyii juu na vantyja ts'on juu Jesucristo.

⁸ Ng'e jo' matsiqui'man' jaho' na quinan'man nnda'ho' nnon juu na conan'vengioho'hin.

⁹ Ee majuu ts'ian na tji tson'ñeen na scüenönhan' na m'anho' na quinan'qui'maan'ho' juu tsan'ñeen na sitjahin, ee nin'quinty'ia na aa nta'nguee'ho' jñ'oon na tquën ndëëho'.

¹⁰ Ndo' xe na aa conan't'man n'onho' ncüii ts'an, mantyi ja matsit'man ts'önhin. Ng'e xe na aa vaa ncüii nnon na sitja ts'an na icanhan' na quit-sit'man ts'ön, tonnon Cristo matsit'man ts'önhin cha' juu tmaan' na conduiho' ntjo ya ntcüe'han'.

11 Mats'a na nnda' cha' ngit'ë na nin'cüantjon Satanás jaa ng'e mangiö ya manyan na tsixuan juu na nin'quitsi'ndaa' juu jaa.

Ve vaa nchjii Pablo xjen na tom'aan jon tsjoon Troas

12 Tyjë tsjoon Troas na nninncyá jñ'oon naya ntyja 'naan' Cristo ndëë nn'an tsjoon'ñeen. Xjen'ñeen t'man vaa na tyincyaaahan' na totyentjön nnon jon.

13 Majo' tyi'c'ön na xoncüii' ts'ön na tom'an jo' ng'e tantji juu ntyjëëhë Tito. Ng'e na nnda', tyincyá ts'on njan ndëë nan'ñeen, jnt'ui na tondëëhin. Tyjë ndyuaa Macedonia.

Condëë cont'a ng'e nan'xuan ntyja 'naan' Cristo

14 Ncyá ya jndyi Tyo'ts'on na ninnquii'chen its'aa jon na condui já nn'an na conan'jön yohin ng'e m'aan Cristo quii' n'ön. Mang'e jo' minyuuchen na coninncyá juu jñ'oon naya 'naan' jon, coy'on nn'an cüentahin. Xjen na condye nn'an juu jñ'oon'ñeen, itsijonhan' ngiohan ntyja 'naan'han' cha'vijon tseonsu na quichi jndyihan', nquii Tyo'ts'on its'aa jon na cocya jñ'oon'ñeen cha'xjen na condyi' tseonsu.

15 Cavee' nchjii jon na concyá jñ'oon ntyja 'naan' Cristo ndëë nn'an. Ya na itsco ts'an su, quichi condyi' jndyee'han' ndëë tsoñ'en nn'an. Mannda' vaa na itsijonhan' na nchjii Tyo'ts'on na concyá juu jñ'oon'ñeen ndëë nn'an na condye-hinhan'. Nque nn'an na coy'onhin cüenta Cristo na ntsin'man jon ñuaanhin ndo' mantyi nincüajon its'aahan' quii' nt'an nn'an na cotsu ñuaanhan.

16 Ntyja 'naan nn'an na cotsuhin, juu jñ'oon'ñeen na condyehin na concyá, itsijonhan' juuhan' cha'vijon ncüii jndye na tsi'manhan' na co'ohan v'io. Majo' ntyja 'naan nque nn'an na conan'qui n'onhin Cristo na itsin'man Tyo'ts'on ñuaanhin, joo jñ'oon'ñeen itsijonhan' juuhan' cha'vijon ncüii jndye quichi na ntyja 'naan'han' cotando' xcohin. Ninnquii'chen ng'e na incyaa Tyo'ts'on na jnda' nguén, jo' na condëë cont'á ts'ianmin na jaa' jndyihan'.

17 Jndye nn'an m'an na conan'manhin jñ'oon ntyja 'naan' Cristo ndëë nn'an cha' ntantjonhin xoquitu'. Majo' juu jñ'oon na coninncyahin, quiñ'eenhan', tyi'cüji'han' juuhan' cha'xjen juu jñ'oon na sijnda' Tyo'ts'on. Majo' já tyi'cont'á cha'na cont'a joo nan'ñeen, ng'e tonnon Tyo'ts'on xoncüee' n'õn na cotyentjõn nnon Cristo, ndo' nquiintyí jon t'ua jon ts'ianmin ndě.

3

Itsi'man Pablo ntyja 'naan' jñ'oon xco na sijnda' Tyo'ts'on

¹ Ya na matsjö na nnda', ¿Aa cotjiho' cüenta na conan'quinjon nque já yo ts'ian na cont'á? ¿Aa condyíi' n'onho' na icanhan' na quint'á cha'xjen na cont'a mañoon nn'an, na quitji nn'an tson na ntsay'õnhan' na m'anho' na conduehan na taquinjon' ts'ian na tont'á quii' nt'anhin? Ndo' ¿Aa m'aan' n'onho' na chuhan' na quitán ndëëho' na quitjiho' tson na ntsay'õn tondëë nn'an mañoon njoon na ndueho' na taquinjon' ts'ian na cont'á quii' nt'anho'?

² Majo' tyi'icanhan' ncüii tson na ntsi'manhan' na nnda'. Ee 'o' conduiho' cha'vijon tson na tji nquii Cristo quityquii' n'õn na tsi'manhan' nchu vaa tsixuan juu ts'ian na tont'á quii' nt'anho'. Ya na cotquen nn'an cüenta nchu vaa na cot-sam'anho' naneihin, juu nan'ñeen conduihan' ncüii tson na itsiquinjonchenhan' juu ts'ian na tont'á quii' nt'anho'.

³ Covityincyoo' jndyoyu na nquii Cristo tji jon tsonva na itscüenon jonhan' ndëë nn'an yo ndué. Majo' chito tijnt'ue ndaa tinta na jnduihan' cha' nnan'jn'aan nn'adhan'. Min chito tji jon ntji nacjoo' ntcaa' ntjõ' cha'xjen na s'aa Moisés. Majo' nquii Tyo'ts'on na vando', its'aa jon juu ts'ian'ñeen quityquii' n'onho' ntyja 'naan' nquii Espíritu na conduihin.

⁴ Ntyja 'naan' nquii Cristo, jo' na tonnon Tyo'ts'on m'án na conan'qui n'õn na condëë cont'á na concyá jñ'oon naya 'naan' jon ndëë nn'an.

⁵ Xia'ntyí nquii Tyo'ts'on incyaa jon najndé cha' condëë cont'á ts'ian 'naan' jon. Tyi'je'quindëë nt'áhan' na ve' na jnda' nquii nquën.

⁶ Ee nquii jon incyaa jon najndei na tsixuan jon cha' condëë conan'quindyí nn'an ntyja 'naan' juu jñ'oon xcovahin na tquentyen jon. Juuhan' vandyá'han' yo jñ'oon na tqen Moisés na jndui juu jñ'oon'ñeen cjo ntcaa' ntjõ'. Ee nn'an na m'adhan' nacje 'naan' juu jñ'oon'ñeen, cotsu ñuaanhan. Majo' joo nn'an na m'anhin nacje 'naan' nquii Espíritu Santo, incyaa Tyo'ts'on na tyi'quintycüii na cotando' ñuaanhan.

⁷ 'O' mangioho' na juu jñ'oon'ñeen na tqen Moisés na ico'xenhan' na jnduihan' nacjoo' nt-

caa' ntjö', ntyja 'naan'han' covijnda' na tsu ñuaan nn'an Israel, tsojnaan' tata'nguee'hinhan'. Majo' min na nnda' vaa, juu xjen na tuee' ntcüe' Moisés quii' nt'an nn'an Israel na chu jon nt-caa' ntjö'ñeen, juu na quixuee na condui nquii Tyo'ts'on, jndë t'ahan' nnon tsan'ñeen, ata ndin-cyaahan' na quii njnty'ia nan'ñeen nnon jon ng'e toju'han' nduii'han' ndëëhan. Juu na quixuee'ñeen nion ro nion ro tanduu'han' nnon jon.

⁸ Majo' min na nnda' tovaa, juu jñ'oon na concyá na ico'xen Espíritu Santo ntyja 'naan' na cot-sam'adhan, njonntyichen ts'ian'ñeen.

⁹ Ee juu jñ'oon na tquen Moisés sijnda'han' na cotsu ñuaan nn'an tsojnaan' na tyi'cota'nguee'hinhan'. Majo' min na nnda', juu nnon jon t'oon na quixuee jndyihan' xjen na ty'oon jon cüenta juu jñ'oon'ñeen nt'ö Tyo'ts'on. Majo' min tui na nnda', quitji'ho' cüenta ntyja 'naan' juu jñ'oon xco na iquenhan' jaa na tajnan nan'xuan, njonntyichenhan', chichen juu jñ'oon'ñeen.

¹⁰ Ee juu na njon na totsixuan jñ'oon na tovaa jndyee, min'chjo tyi'tsijonhan' juuhan' cha'xjen juu jñ'oon naya na concyá naneinhin, juuhan' taquintyja na njonchen conduihan'.

¹¹ Ndo' juu jñ'oon'ñeen na tquen Moisés, min na njon totsixuanhan' ndo' nion ro tantycüii na sijnda' Tyo'ts'on ntyja 'naan'han', majo' juu jñ'oon na coninncyá, njonntyichen tsixuanhan' ng'e mancha'xjen m'aanhan', tyi'je'quintycüii na njon tsixuanhan' cha'xjen juu jñ'oon'ñeen na tquen Moisés, tantycüii na njonhan'.

¹² Ncüii nnon na njonchen tsixuanhan',

vatscüe jndyohan' ncüiichen nnon na njon-ntyichenhan'. Ng'e na cotjí' cüenta na njonntyichen tsixuan juu jñ'oon xcovahin, jo' na conan'nén jñ'oon nquii' cha' cüaa' n'on nn'an na nnda' vaa tsixuanhan'.

¹³ Min tacont'á cha'xjen na tots'aa nquii Moisés. Juu jon scu' jon nnon jon yo ndiaa ng'e tyí'quint'ue ts'on jon na njnty'ia nn'an Israel na vantycüii na quixuee nnon jon na toju'han' nduii'han' ndëëhin.

¹⁴ Cha'xjen nque nn'an Israel'ñeen tyí'quindëë jnty'ia nnon Moisés ng'e na të' ndiaa nnon jon, joo tsjan nn'an Israel'ñeen, mannda' vaa itsijonhan' ntyja 'naanhan cha'xjen nn'an na m'an nanein, ng'e xjen na conan'jn'aanhin juu jñ'oon'ñeen na tquen Moisés, ndicüaa' n'onhinhan' tsojnaan' na jndë jnan'que' n'onhin, ng'e ninnquii'chen xjen na cantyja ts'on ts'an Cristo, jo' na nndëë ncüaa' ts'on juu nchu vaa na itsi'man juu jñ'oon'ñeen.

¹⁵ Nque nn'an Israel ata xjen neinhin ya na conan'jn'aanhin juu jñ'oon na tquen Moisés, vaa ncüii nnon na itscu'han' na jnda' nquenhan, ndicüaa' n'onhin nchu vaa itsi'manhan'.

¹⁶ Majo' juu xjen ya na ntcüe' ts'on ts'an jnaan' juu tonnon nquii Tyo'ts'on ndo' na ngantyja ts'on juu Jesucristo, jo' nninnnyaahan' na ncüaa' ts'on juu jñ'oon'ñeen. Ndo' na nnda' vaa, itsijonhan' cha'vijon ts'an na jndë siquinan' juu ndiaa na të nnon juu.

¹⁷ Nquii Jesucristo na itye'ntjon jon jaa, conduihin Espíritu ndo' naijon na m'aan Espíritu na conduihin na ico'xen jon jaa, its'aahan' na jndë jndyaa jaa ntyja 'naan' jnan na totyentjonhan' jaa.

¹⁸ Majo' nan'xuan jaa cha'vijon ts'an na jndë

siquinan' juu ndiaa na toquitë' nnon juu, ndo' ng'e na nnda', cotquën yantyëchën cüenta ntyja 'naan' juu na njon jndyi na condui Jesús. Ndo' ng'e na nnda', 'io 'io vatscüejndyontyichenhan' jaa na conan'jönntyëchën ntyja 'naan' na t'man conduihin. Nquii jon conduihin na itye'ntjon jon tsoñ'en jaa, juu jon its'aa jon ts'ian'ñeen, na mantyi conduihin Espiritu.

4

Condui jaa nn'an na cotye'ntjön nnon Cristo

¹ Condui Tyo'ts'on na nty'ia ro nn'an nchjii jon. Ng'e jo' i'ua jon ts'ianmin ndë na coninncyá juu jñ'oon naya xco 'naan' jon ndëë nn'an. Min na jndye nnon min na nin'quitsichjoo'han' n'õn, majo' tyi'co'ndyëhan'.

² Juu natyia na cont'a nn'an na ve' nty'iu, tyi'quinan'jõn yohan', min tyi'cont'á ncüii nnon na ntyja 'naan' jo' na ntscüejnaan'han' já. Min tyi'conan'jõn yo jñ'oon na itsivi'nn'anhan' ts'an. Ncüii nnon na itsi'man jñ'oon' Tyo'ts'on, tyi'conan'cüejndyõ nchu vaa na itsiquindyihan'. Ntyjii jon na ninnquii'chen jñ'oon na mayuu' concyá. Ndo' na nnda', tsoñ'en nn'an nincjehin quii' ñuaanhan na juu jñ'oon na concyá conduihan' jñ'oon na mayuu'.

³ Ndo' ntyja 'naan' juu jñ'oon na concyá na itsin'man Tyo'ts'on ñuaan nn'an, xe na aa m'an nn'an na ndicüaa' n'onhin juuhan', nnda' cotjonhin ng'e ñjonhan nato na co'o nn'an na ngitsu ñuaanhin.

⁴ Nn'an tsonnangue na tyi'c'onhan ntyja 'naan' Tyo'ts'on, juu yutyia conduihin tyo'ts'on ntyja

'naanhan. Juu juu jndë sinchjaan' juuhan, jo' na ndicüaa' n'onhin juu jñ'oon naya 'naan' Cristo, na taquintyja t'man conduihin ndo' na cüejon conduihin yo nquii Tyo'ts'on.

⁵ Chito concyá jñ'oon na quitsiquinjon nquiihan' já. Concya jñ'oon na nquii Jesucristo conduihin na ico'xen jon, ndo' nquë xia'ntyi condui já nn'an na cotye'ntjón ndëëho' ng'e na ve'ngiõ Jesús.

⁶ Juu tsonnangue xjen na tovaahan' najaan, nquii Tyo'ts'on tso jon: “Cüixuee najon najaan.” Majuuntyi jon na s'aa na tixuee, jndë tyincyaa jon na covaa' nn'õn ntyja 'naan' nquii jon. Na s'aa jon na nnda', itsijonhan' ntyja 'naan'han' cha'vijon na jndë sixuee jon quii' nn'õn. Ntyja 'naan' juuhan' na incyaahan' na covaa' nn'õn na nquii jon taquintyja na t'man conduihin ng'e juu naquixuee na conduihin, covityincyoo'han' ntyja 'naan' Jesucristo.

Xia'ntyi ndëë ntsantyja Tyo'ts'on ng'e na vantyja nn'õn Jesucristo

⁷ Majo' cha'xjen 'nan na njon jndyi na conan've nn'anhan' quityquii' nguua na jndë yo ts'oquindyu, mannda' vaa itsijonhan' ntyja nján. Nquii Tyo'ts'on i'ua jon ts'ian ndë na coninncyá jñ'oon naya ntyja 'naan' Jesucristo ndëë nn'an. Nn'an na tyi't'man condui, tji Tyo'ts'onhan cha' quitsi'man jndyoyuhan' na condëë condui ts'ianmin ng'e juu najndei na taquintyja na condui nquii jon, chito conduihan' xeng'e yo na jnda' nquii nquë.

⁸ Jndye jnda coquenõn navi', majo' itejndei Tyo'ts'on já na condëë cont'uí quityquii'han'. Ndo'

min na jndye jnda na ndicüaa' n'õn nin 'nan icanhan' na quint'á, majo' tyi'co'ndyětõ.

⁹ Conty'e nn'an já, majo' nquii Tyo'ts'on tyi'co'ndyii jon já. Ndo' min na jndye jnda cotyii' yantyi nn'an na nin'quinan'cüjehan já, majo' nquii jon itsin'man jon já nduee nan'ñeen.

¹⁰ Minyuuchen na cotsá, ninnquii'chen nin'quinan'cüje nn'an já cha'xjen na jnan'cuee'han nquii Jesús. Majo' ng'e tyi'covjě, itsi'man jndyoyuhan' ndëë nn'an xeng'e na vando' xco jon, jo' na itejndei jon já.

¹¹ Viochen xjen na cotsam'án, 'io 'io nin'quinan'cüje nn'an já ng'e na conan'jõn yo Jesús ndo' na concyá jñ'oon ntyja 'naan' jon, cha' juu na vando' xco jon ndityincyoo'han' ntyja 'naan' juu si'ts'o nján na conduihan' 'nan na covje.

¹² Juu na iquenhan' xjen 'naan'han' na cüje nn'an, itsichon yantyihan' na quit'uihan' já, majo' ng'e na nnda', incyaahan' na yantychen condyeho' juu jñ'oon na incyaahan' na cota'ndo' xcoho' na tonnon Tyo'ts'on.

¹³ Quityquii' juu jñ'oon' Tyo'ts'on na jndui tivio, vaa jñ'oon na sinin David, itso jon: “Mavantya ts'õn Tyo'ts'on, ng'e jo' na sinën ndëë nn'an ntyja 'naan'han'.”

Ndõ' jñ'oon na tso jon. Mantyi ng'e na vantya n'õn, jo' cont'á cha'xjen na s'aa jon. Coninncyá jñ'oon ndëëho' ntyja 'naan' Jesucristo

¹⁴ Ee mangiõ yá na nquii Jesús na conduihin na itye'ntjon jon jaa, tyincyaa ta Tyo'ts'on na tando' xco jon vi na jndë jnan'cuee' nn'anhin. Mang'e na nnda', mantyi covaa' n'õn na nninncyaa Tyo'ts'on na ntant'õ xcõ vi na jndë tjě ng'e na conan'jõn yo

Jesucristo. Ndo' ninncüii tmaan' ngachu jon já yo 'o' na tonnon nquii Tyo'ts'on.

¹⁵ Majo' tsoñ'en na incyaa jon na coquenõn, cotjõnhan' cha' quitejndeihan' 'o', cha' majndyentyi nn'an nta'jn'aanhin juu naya na conduihin, ndo' na nnda' majndyentyichen nn'an ninncyahin na ya jon, ndo' ntyja 'naan' jo', t'manntyichen ndit'maan' jon.

Juu na qui ts'on Pablo incyaahan' na t'man ts'on jon

¹⁶ Mang'e na nnda' vaa, jo' tyi'c'õn na chjoo' n'õn ata na n'ndyétõ. Min na vantycüii najndei si'ts'o nján ng'e 'nan na coquenõn, majo' 'io 'io incyaa Tyo'ts'on na coy'õn najndé ntyja 'naan ñuan nján.

¹⁷ Ng'e 'nan na coquenõn naneinhin, tyi'cüentyja na jaa'han' min tyi'vioo'han'. Ntyja 'naan' juuhan' ncy'õn cüenta ncüii nnon naya na tyi'xe'quintycüiihan' quiñoon'ndue, na joo navi' na coquenõn nein, min'chjo tyi'tsijonhan' joohan' yo juu naya'ñeen.

¹⁸ Mang'e jo', tyi'quity'í cüenta navi'min na coquenõn. Jndyentyichen na m'aan' n'õn 'nan na tyi'covityincyoo' na ndëcya nninncyaa Tyo'ts'onhan' ndëë. Ng'e navi' na iquenon ts'an vacüenonhan', majo' joo 'nan njon na condui Tyo'ts'on na ndëcya na nninncyaa jonhan' ndëë, joohan' tyi'jon quintycüiihan'.

5

Quiñoon'ndue vaa cje v'aa cüentaha

¹ Joo si'ts'o njanhan, nan'xuanhan' cha'vijon nt'aa najjon na com'an jaa. Mangiö na joo

si'ts'o njanhan vaquehan' ndo' ncüjê, majo' quiñoon'ndue jndê sijnda' Tyo'ts'on si'ts'o xco na ncy'ön cüentahan' vi na jndê tjê. Joohan' mancha'xjen m'aanhan', tyi'jon quintycüiihan', ee nquii Tyo'ts'on iquen jonhan'.

² Viochen xjen na m'an tsonnanguevahin na chö si'ts'omin, its'aahan' na coton nn'ön ng'e nt'ue nn'ön jndyihî na nc'ön yo Tyo'ts'on quiñoon'ndue naijon na nninncyaa jon si'ts'o xco njanhan.

³ Ng'e juu xjen na ntcüehê si'ts'o xco na nninncyaa jon, tyi'xe'quinan'xuan na cha'vijon na ninquintsî jaa xjen na jndê tjê.

⁴ Viochen xjen na cotant'ö yo joo si'ts'omin, coton nn'ön ntyja 'naan'han' ng'e na nt'ue nn'ön jndyihî na ntcüehê juu si'ts'o xco, majo' chito ng'e nt'ue nn'ön na juu xjen na jndê tjê na ntjo jaa na cha'vijon ts'an na tandiaa cüe, jaa nin'cüe jndyihî juu si'ts'o xco na tyi'je'cue'han'. Juu xjen'ñeen si'ts'o na ngue'han', ntscüejndyohan' juuhan' si'ts'o na tyi'jon cue'.

⁵ Nquii Tyo'ts'on jndê sijnda' jon na ncy'ön juu si'ts'o xco. Ndo' jndê ncyaa jon Espíritu Santo quii' nn'ön cha' quitsî'manhan' na mayuu' ntsiquindê jon juu jñ'oon'ñeen.

⁶ Mang'e na nnda', ninnquii'chen coy'ön na qui n'ön Tyo'ts'on, ng'e na ngiö viochen xjen na cotant'ö yo si'ts'omin, ninvaa na tacotsquê na m'aan nquii ta Jesús.

⁷ Viochen xjen na cotsam'án, tyi'covityincyoo' nchu min na itsijnda' nquii Tyo'ts'on, majo' covantyja n'ön jñ'oon na incyaa jon ndê.

⁸ Mang'e na nnda' vaa, coy'ön na t'man qui n'ön na ntsquê naijon m'aan nquii ta Jesús,

chito na ngüant'öntyéchén tsonnanguévahin yo joo si'ts'omin.

⁹ Ng'e jo' viochen xjen na cotant'ö, conan'chõn na nt'á 'nan na cavee' nchjii jon, tanin min na aa cotant'öntyéchën yo si'ts'o nján oo min na ncüjé na ngitsá najon na m'aan jon.

¹⁰ Ng'e mangiõ na ngüentyja xjen na tsoñ'en jaa na vantyja nn'õn Cristo, ngüentyjë'hë na tonnon jon na ngoco'xen jon ncüii ncüii jaa ntyja 'naan' 'nan na tont'a xjen na totant'ö. Juu xjen'ñeen xi' ncüii nchu vaa 'nan na tont'a nnon tsonnanguévahin, ndyion jon jaa, aa 'nan ya, ndo' aa 'nan tyia, majuuhan' ncy'õn.

Contjo nchjii Tyo'ts'on yo jaa xeng'e Cristo

¹¹ Ndo' ng'e na nguaa na nnda', ndo' xeng'e itsity'ue jndyihan' ts'an na nt'uiivi' Tyo'ts'onhin, jo' conan'chõn na quioo' n'onhan yo jon. Covityincyoo' jndyoyu nnon jon na xoncüee' n'õn na cont'á ts'ianva', ndo' mantyi ntyja' ts'õn na ndicje ya ñuan 'naanho' na nnda' vaa ntyja nján.

¹² Ntyja 'naan' juu jñ'oon na condué ndö, tyi'nan'tiuho' na ve' conduétõhan' cha' na ndueho' na vaquinjon' juu ts'ian na cont'á. Condué na nnda' cha' ndëë nc'onho' na neinho' ntyja nján ndo' mantyi cha' ndëë nan'ntcüe'ho' jñ'oon ndëë nque nan'ñeen na conan'ntsahin tyquii' na cont'a nquehin. Joohin ve' cotji' nquehin cüenta ntyja 'naan' na covaa' n'onhan, chito cotji'han cüenta nchu vaa tsixuan ts'an quityquii' ts'on juu.

¹³ Nque nn'an na conduehin na nan' nquén yo 'nan na cont'á, nnda' vaa ng'e na conan'chõn

na cüit'maan' Tyo'ts'on ntyja 'naan' juu ts'ian na cont'á. Ndo' xe na aa conduehan na quindë ya na jnda' nquén, nnda' vaa ng'e na conan'chón quityquii' joo ts'ian na cont'á cha' quitejndeihan' 'o'.

¹⁴ Covaa' n'ön na chuhan' na quint'á na nnda' ng'e itsivi'ntyjii Cristo nn'an. Mangiö na tue' jon nnon tsonjn'aan ntyja njanhan cha' ndëë ntsin'man Tyo'ts'on ñuan njanhan. Ndo' ng'e na nnda' vaa na tjon jon, tsoñ'en jaa nan'xuan cha'vijon na jndë tjë.

¹⁵ Tue' jon cüenta tsoñ'en jaa cha' jaa na vantyja nn'ön jon nanein, chito na nc'ön cha'xjen na nt'ue nn'ön nquëhë, majo' c'ön ntyja 'naan' nquii jon, nquiintyi jon na tue' jon ntyja njanhan ndo' na tando' xco jon.

¹⁶ Mang'e jo' nanein na tonnon, taxe'quitjí' cüenta nchu vaa tsixuan ts'an cha'xjen nque nn'an cotji'han cüenta ntyja 'naan' ntyjehin. Nguee na toxen'chen totjí' cüenta ntyja 'naan' Cristo cha'xjen joo nn'an tsonnangue cotji'han cüenta ntyja 'naan' ntyjehin, majo' naneihin ñooncya cotjí' cüenta ntyja 'naan' jon.

¹⁷ Mang'e jo', juu ts'an na m'aan ntyja 'naan' Cristo, its'aa Tyo'ts'on na conduihin ts'an xco. Naneihin jndë tejndyo ntyja nchu vaa na tots'aa jndyee juu. Ntyja na vam'aan juu, condixco tsoñ'engan'.

Juu 'nan na its'aa Tyo'ts'on cha' ntjo ya ntcüe' nn'an yohín.

¹⁸ Juu ts'ianva' xia'ntyi ng'e nquii Tyo'ts'on, jo' na conduihan'. Juu xjen na tom'án na jndö jndyihin, xjen'ñeen tquen jon já na ntjo ya nchjii jon yo

já. Ndo' mantyi jndë t'ua jon ts'ian ndé na nque nn'an na jndohan jon, quindüé ndëë nan'ñeen na quintjohan na ya jñ'oonhan yo jon.

¹⁹ Juu ts'ian'ñeen, ndö vaa ntyja 'naan'han'. Ntyja 'naan' nquii Cristo, jo' nque nn'an tsonnangue, iquen Tyo'ts'onhan na contjo ya ntcüe'hin yo nquii jon. Nein tyi'quityii' jon cüenta joo jnan na jndë tonan'tjahan nnon jon. Juu jñ'oon'ñeen i'ua jon ts'ian ndé na ncyáhan' ndëë nn'an.

²⁰ Ndo' na nnda' vaa ts'ian na i'ua jon ndé, yo najndeí na condui nquii Cristo na cotsaconty'í cha' cüaa' n'on nn'an nchu vaa 'nan nt'ue ts'on Tyo'ts'on na quint'ahin. Na cont'á ty'oohin na quintcüe' n'onhin, cha'vijon nquii jon its'aa jon juu ts'ian'ñeen yo jñ'oon jndyué. Yo xuee' nquii Cristo, jo' cont'á ty'ooho' na quintjo ya jñ'oonho' yo Tyo'ts'on.

²¹ Nquii Cristo min'ncüii jnan tyi'tsixuan jon. Jaa nn'an tsonnangue, joo jnan na nan'xuan, nin-ncüii nacjoo' Cristo tyio Tyo'ts'on joohan', ndo' jo' tyion quindë jonhan'. Ndo' ng'e na nnda', nanein-hin ntyja 'naan' nquii jon, jo' iquen Tyo'ts'on jaa na tajnan nan'xuan na tonnon jon.

6

Ts'an na ityentjon nnon Cristo, nan'min chuhan' na quitsixuan juu

¹ Juu ts'ian na its'aa Tyo'ts'on, conan'jõn yohin ntyja 'naan'han'. Mang'e jo', cont'á ty'oo 'o' na juu naya na condui jon, tyi'ntji' 'o' cüenta na tyi'njonhan'.

² Ng'e nacjoo' jñ'oon' jon na jndui itso jon:

Majuu xjen na sitiü na ncy'ön na vi'ntyji ja 'u',
 majuuto xjen'ñeen tquën cüenta jñ'oon na
 tcan' nnön.

Majuu xuee na sitiü na ntsin'man ñuan 'nan', ma-
 juuto xuee'ñeen sijnt'a na tejndei 'u'.

Nnda' vaa na tso jon. Naneinhin quitquenho'
 cüenta, xjenvahin na m'anho' naneinhin, ma-
 juuto xjen na vi'ntyjii jon 'o'. Quitquenho'
 cüenta, naneinhin xjen na m'anho', majuu xjen na
 itsin'man jon ñuaanho'.

³ Tyi'quint'ue n'ön na ncüii nnon ntyja 'naan'
 na cotye'ntjõn nnon Tyo'ts'on na ntsquioohan'
 ts'an na ngitso juu na tyi'quijnt'ue jñ'oon' jon na
 concyá.

⁴ Ee já vandyá' cotsam'án ntyja 'naan' na co-
 tye'ntjõn nnon Tyo'ts'on. Covityincyoo' jndy-
 oyu na nnda' ng'e tyi'conan'ntyquen já quii'
 ts'ian 'naan' jon min na coquenõn navi', min na
 it'uiityenhan' já ndo' ndiquindëe nt'ui.

⁵ Nnda' cotsam'án min na jndye jnda jndë tja'
 nn'an já, ndo' mantyi jndye jnda jndë tyi'han já
 vancjo. Nn'an na tyi'cuee' n'on ts'ian na cont'á,
 tonan'jndyehan jndyuehan na tonan'vehin nacjõ.
 Jndye jnda na itscüe jndyaa' jndyihan' já ts'ianmin
 na cont'á, vaa xjen na covejnt'õ tsantsjon, ndo' vaa
 xjen na ndicüinon 'nan na cocü'á.

⁶ Joo na ntju' na cotsam'án yo joo na ndyii'
 n'ön na ntyja 'naan' joochan' covityincyoo' na co-
 tye'ntjõn nnon Tyo'ts'on. Ndo' mantyi yo na co-
 vaa' n'ön ntyja 'naan' jon yo Cristo, na incyaa
 jon na conan'vengiõ nn'an, mantyi yo na coy'ön
 na t'man n'ön nn'an, ndo' na cont'a 'nan na ya
 yo nn'an, nan'min' conan'manhan' na cotye'ntjõn

nnon Tyo'ts'on. Ndo' mantyi ng'e nquii Espíritu Santo itejndei jon já ndo' incyaa jon na xoncüee' n'õn na vengiõ nn'an na vantyja n'on Cristo, jo' na condëe cont'á nan'min'.

⁷ Itsi'manhan' na cotye'ntjõn nnon Tyo'ts'on ng'e jñ'oon na mayuu' 'naan' jon na coninncyá. Cont'á ts'ianmin' yo naijndei na condui nquii jon. Cha'xjen ncüii ts'an na ica juu tyia' coninjnt'uehin nt'õ ts'ian ndyia', majo'ntyti já coninjnt'ue já ncüii cüii nnon na ntejnideihan' na ngitsá nacjoo' 'nan tyia ndo' na nta'ñoon'han' já na nin'quitsquioo yutyia já.

⁸ Vaa xjen na cont'a nn'an na njon já, ndo' vaa xjen na conan'cüejnaan'hin já. M'an nn'an na ya jñ'oon conduehin ntyja nján, ndo' mantyi m'an nn'an na tyia jñ'oon conduehin nacjõ. M'an nn'an na conduehin na ve' conan'vi'nn'án nn'an, majo' já ninnquii'chen jñ'oon na mayuu' na conan'nën ndëe nn'an.

⁹ M'an nn'an na conduehin na tyi'jnda'to yuu jon jnán, majo' jndye nn'an cota'jn'aan yahin na condui já nn'an na i'ua Tyo'ts'on ts'ian ndé. Min na jaa' jndyi navi' na nchjehan' já na nin'quitscüjehan' já, nin'jo' cotant'õ.

¹⁰ Min na min 'nan na itsichjoo' jndyihan' n'õn, majo' tyi'contycüii na incyaa Tyo'ts'on na neiin' n'õn. Min nanninñen' já, majo' majndye nn'an conduihin na tyahin ntyja 'naan' Tyo'ts'on ng'e jñ'oon na conan'mán ndëehin, Min na ta'nan nt'á, min tandyuaa nján, majo' tsoñ'en na njon-ntyichen nan'xuanhan' conduihan' 'nan nján.

¹¹ 'O' ntyjé na m'anho' tsjoon Corinto na vantyja n'onho' Cristo, jndé jnan'mañ'ñ'en nchu vaa na

m'aan' n'õn ntyja 'naanho' yo na conan'vengiõho'.

¹² Majo' chito tsojnán nqué na tyi'nin'cy'onho' cüenta já, jnan nqueho' na tyi'quinjon já ngioho'.

¹³ 'O' conduiho' ntsinda ncö. Matsinën ndëëho' cha'xjen na itsinin ts'an ndëë ntsinda nquii jon, tyi'jnty'ia ndya'ho' já.

Jaa na vantyja nn'õn Cristo, condui jaa vaa' nquii Tyo'ts'on vando'

¹⁴ Tyi'ntsquiiho' yo nn'an na tyi'covantyja n'onhin juu jñ'oon' Tyo'ts'on. Ng'e nquii ts'an na jndë tquen jonhin na tajnan tsixuan juu, min tyi'quichuhan' na ntsijonhin yo ts'an na vam'aan juu ntyja 'naan' na condui natyia. Ee cha'xjen juu naxuee vandya'han' yo natsjon, nnda' vaa na itsijonhan' na tyi'cüejon na cotsam'an ve nan'ñeen.

¹⁵ Juu Cristo tyi'je'quindëë na ntsijonhin yo Satanás, min juu ts'an na vantyja ts'on Cristo, tyi'quichuhan' na ntsquiihin yo ts'an na tyi'covantyja ts'on.

¹⁶ Ng'e jaa condui vaa' Tyo'ts'on na vando', jo' joo nn'an na conan't'maan'han 'nan na conan'ya nn'an, tyi'quichuhan' na nnan'quii jaa yo nan'ñeen, ng'e itso jon ndëëhë:

Ja nc'õn quii' nt'an nn'an na m'anhin ntyja njan,
ndo' ntyja 'naanhin ndit'maan' ja.

Ja condui Tyo'ts'on na conan't'maan'hin ndo'
joohin conduihan nn'an njan.

¹⁷ Ndo' mantyi vaa ncüiichen jñ'oon na it-siquindyi Tyo'ts'on jaa. Tso jon:

Mang'e jo' quindui'ho' quii' nt'an nn'an na conan't'maan'hin 'nan na conan'ya nquehin. Min'chjo tyi'nan'jonho' yo 'nan na cont'ahin.

Ndö vaa jñ'oon tsinin nquii jon na itye'ntjon jon jaa:

'Nan na matsjö na tyi'ji'ua tsixuanhan', quit-sacüentyjee'ho' na cot'ueho'han'.

Ndo' ncy'ön cüenta 'o'.

¹⁸ Na nt'aho' 'nan na matsjö, yajo' ja ndui tyeho', ndo' 'o' nduiho' ntsinda nannon ndo' yo nin'nanntcu.

Ja Tyo'ts'on na tsoñ'en condëe mats'a, ndö' jñ'oon na matsjö ndëeho'.

7

¹ 'O' ntyjë na vantyja n'onho' Cristo na vi'ntyji 'o', joo jñ'oonmin' na jndë tco' Tyo'ts'on 'ndyo jon ndëe, nan'xuanhan' 'nan njanhan. Mang'e jo', tyi'ndyiicje jaa ntyja 'naan tsoñ'en na itsi'ndaa'han' si'ts'o njanhan yo ñuan njanhan, chuhan' na c'ön na ntju' nan'xuan ntyja 'naan tsoñ'en. Ndo' ng'e na njon jndyihin ngiö, quinan'chön na nnan'xuan ñuan nquii' na tonnon jon.

Neiin' Pablo na jndë ya ngio nn'an tsjoon Corinto yo jon

² Ncya nnda' 'o' na ninncüii nc'oon' n'onho' yo já. Min'ncüii tyi'conan'tja já ndëeho'. Min'ncüiiho' taconan'mán jñ'oon nnon juu na si'ndaa'han'hin. Min tanin juu ntyjeho' na jnan'vi'nn'án cha' ntjo 'naan' juu nduë.

3 Chito matsjö jñ'oonvahin cha' quit'uiihan' jnanho'. Jndë tsjöhan' ndëëho' na yo mancha'chen n'õn na vengiõho' tsochen xuee na cotant'õ ata xjen na ncüjê.

4 Mantyi jnt'a na nnan'quindëho' jñ'oon na jndë tsjö ndëëho'. Jndë matsinën ndëë nn'an ntyja 'naan' juu 'nan na xoncüe cont'aho'. Ndo' min na jndye nnon navi' na coquenõn, majo' ya na vañjoon' ts'õn 'nan na cont'aho', incyaahan' na t'man ts'õn ndo' na nën jndyi.

5 Juu xjen na squë ntjoohin ndyuaa Macedonia, tyí'c'õn na ya ngiõ ng'e xi'jndio tom'aan jñ'oon na it'uiihan' já. Tom'án tyia' yo nn'an na co'ohin nacjoo' Cristo ndo' totsity'uehan' ñuan njan na m'aan' jndyi n'õn ntyja 'naan joo ntyjêëhë na con-duihin cüentaa' jon na ve vaa na cotsam'anhin.

6 Majo' min na nnda', nquii Tyo'ts'on na itsin-joon' jon nn'an na chjoo' n'onhin na coquenonhin navi', juu xjen'ñeen sinjoon' jon já na tyjee' ntcüe' juu ntyjêëhë Tito na m'án.

7 Ndo' min chito xia'nty na tyincyaahan' na nën xeng'e na tyjee' ntcüe' jon na m'án, t'manntychen na tyincyaahan' na nën ya na tso jon ndë na totquen ya yaho' cüenta jñ'oon na totsiqui'maan' jon 'o' xjen na tom'aan jon quii' nt'anho'. Siquindyii jon já na nin'quijnty'ia nnda'ho' já ndo' na t'man vaa na sichjoo'han' n'onho' ntyja 'naan' juu tsan'ñeen na sitjahin quii' nt'anho'. Tso jon nnõn na cojoo' ya n'onho' na nta'nguee'ho' juu jñ'oon na chu juu tson'ñeen na scüenõn ndëëho'. Ndo' xjen na jndyi na nnda', tyincyaantyichenhan' na nën jndyi.

8 Majo' min na ntyja 'naan' juu tson'ñeen na

scüenönhan' ndëëho' na sichjoo'han' n'onho', majo' tyi'quitsi'ndaa'han' nchji na tjihan'. Mayuu' navejndyee tyincyaaahan' na tyia ntyji, ya na taa' ts'ön na si'ndaa'han' ngioho' vi na jndë na ty'onho' cüentahan', majo' ve' tyi'viochen.

⁹ Majo' naneinhin, nën jndyi na scüenönhan' ndëëho'. Chito matsjö na nën ng'e na tyincyaaahan' natyia ngioho'. Nën ng'e juu na sityiahan' ngioho' ntyja 'naan' jñ'oon'ñeen, tay'oonhan' 'o' na jnan'chonho' na jnan'jonho' 'nan na tsjö na quint'aho'. Juu jñ'oon'ñeen, tijnt'ue Tyo'ts'onhan' na ntcüe' n'onho' ntyja 'naan' juu natyia na tovaa quii' nt'anho', jo' tsi'manhan' na juu tson'ñeen tejndeihan' 'o', tyi've'jn'aan na tjihan'.

¹⁰ Ntyja 'naan' juu ts'an na itsichjoo'han' ts'on juu ntyja na tyi'ya na vam'aan juu, nt'ue ts'on Tyo'ts'on na quintcüe' ts'on juu ndo' cüji ntcüe'hin ntyja 'nan natyia na its'aa juu. Xe na aa nts'aa juu na nnda', ntsin'man Tyo'ts'on ñuaan' juu, min tyi'xe'quits'aahan' ntyjii juu na ve' jn'aan na s'aa juuhan'. Juu na itsichjoo'han' ts'on ts'an cha'xjen 'nan na coquenon nn'an tsonnangue, 'nan na cove' ntyja 'naan'han', jo' na ngue' ts'an.

¹¹ Juu tson'ñeen na scüenönhan' na m'anho', quitquenho' cüenta nchu vaa na tijnt'ue Tyo'ts'onhan' na s'aahan' na tyioo natyia ngioho' vi jndë na jnan'jn'aanho'han'. Ee tojoo' n'onho' na jnan'jnda' yaho' juu jñ'oon'ñeen cha' tyi'ntjojnaan'ho'. Totsi'ndaa'han' ngioho' na nnda' vaa na sitja tsan'ñeen, ata sity'uehan' 'o' xe na aa nt'uui Tyo'ts'onho' ng'e na nnda' vaa na s'aa juu. Ndo' tontyja n'onho' na ntyja 'naan' juu jñ'oon'ñeen na quitsjö na quint'aho' cha'xjen

na nt'ue ts'on nquii Tyo'ts'on. Mantyi tquen yantyiho' na tijnda' juu jñ'oon'ñeen na t'uuihan' tsan'ñeen yo 'nan na sitjahn. Tsoñ'en nan'min' na jnt'aho' itsi'manhan' na taconan'jonho' yo 'nan na sitjahn.

¹² Juu tson'ñeen na scüenönhan' na m'anho', chito tjihan' ng'e na nt'ue ts'ön na quit'uiivi'han' juu tsan'ñeen na sitjahn, min chito tjihan' cha' cüañoon'han' nquii ts'an na sitja tsan'ñeen nnon. Ntyjii Tyo'ts'on na tjihan' cha' nqueho' ndëë ncüaa' n'onho' na conan'chonho' na cont'aho' cha'xjen na conduë.

¹³ Ndo' ng'e na nnda', tyincyaaahan' na xoncüii' n'ön.

Majo' chito na xia'ntyi jo' 'nan na s'aahan', mantyi incyaahan' na nën ng'e ya na tyjee' ntcüe' juu ntyjëehë Tito ntjoohin, neiin' ts'on jon ee xjen na tja jon na m'anho', t'man vaa na tondyii' ts'on jon na aa ncy'onho' cüentahin. Ndo ng'e na xoncüee' n'onho' na ty'onho' cüentahin, siteinhan' ts'on jon juu xjen na tom'aan jon quii' nt'anho'.

¹⁴ Vitjachen na ncja jon na m'anho', jndye jñ'oon ya totsjo nnon jon ntyja 'naanho'. Ndo' ta'nan jnt'aho' na ngüejn'an na nnda' vaa tsjö. Ndo' cha'xjen joo jñ'oon na tonan'mán ndëëho', jñ'oon na mayuu'han'. Mantyi joo jñ'oon'ñeen na jnduë nnon jon ntyja 'naanho', covityincyo na mayuu'han'.

¹⁵ Mang'e na nnda', nanein t'manntyichen na venchjii Tito 'o' ng'e vañjoo' ts'on jon na totquen yaho' cüenta tsoñ'en jñ'oon na totsiniin jon ndëëho'. Tonan'ndyia'ho' ndo' tojoo' yantyi n'onho' na tonan'veho' jñ'oon na tso jon ndëëho'.

16 Ndo' na nnda', nën jndyi ng'e na mavaa' ts'ön na nin'quinan'quindêho' joo jñ'oon na matsiqui'man' jaho'.

8

Ntyja 'naan' na nan'tjonhin xoquitu' na nt'ahin naya nn'an na itsitjahan' 'nanhin

1 Ndo' naneinhin 'o' ntyjë, nt'ue n'ön na cüaa' n'onho' ntyja 'naan' juu naya na its'aa Tyo'ts'on yo nque ntyjë na vantyja n'on Jesucristo na m'anhin ntjoo njoon cüentaa' ndyuaa Macedonia.

2 Nquehin min na jaa'chen navi' na inch-jehan'han, majo' cotsam'anhin na nein jndyihin. Joohin min na jñen' jndyihin, majo' conan'tjonhin xoquitu' na cha'vijon na tyahin na nnan'cüanonhinhan' na m'an nque nn'an judíos na vantyja n'on Jesús na itsitjahan' 'nan na nnin-jnt'ue nan'ñeen.

3 Macüji' jndyoyu ntyja 'naanhin, min na tyi'jndye xoquitu' minhin, majo' tyincyahin xi' ncüii nchu xjen na jndëë jnt'ahin. Ata tenonchen na toninncyahin, chintyi cha'xjen na ntsitiu ts'an na nt'ahin. Ndo' nquehin jnan'tiuhan na jnt'ahin na nnda'.

4 Majoo ntyjëehë nan'ñeen na m'anhin ntjoo Macedonia, yo na mancha'chen n'onhin totanhin ndë na ninncyá na nnan'jonhan na ntejndeihein joo nan'ñeen na icüji Tyo'ts'onhan cüentaa' jon na m'anhin juu tsjoon Jerusalén.

5 Min tajnan'tiú na nt'ahin cha'xjen na jnt'ahin. Ee navejndyee nquehin tquenhin nt'ö Tyo'ts'on na cüijnt'ue jon joohin xi' ncüii nchu xjen na nt'ue

ts'on jon, ndo' vi ndëcya jnduehin na quinduë na nin 'nan nt'ue ts'on jon na quint'ahin.

⁶ Ndo' ya na jnty'ia na nnda', yajo' tsjö nnon juu ntyjëëhë Tito na cja nnda' jon na m'anho'. Ndo' juu naya na conan'tjonho' xoquitu'ñeen, quinan'quindëho' juu ts'ian'ñeen cha'xjen na jnan'quita'ho'han' yohin.

⁷ Quui' nt'an nn'an na vantyja n'on Cristo, 'o' t'manntyichen covantyja n'onho' jon, ndo' ntyja 'naan nn'an na conan'man jñ'oon naya 'naan' jon, 'o' yantyichen conan'manho'han', quui' nt'an nn'an na covaa' n'onhin jñ'oon'ñeen, 'o' yantyi covaa' n'onho' nchu vaa itsiquindyihan'. 'O' cojoo'ntyichen n'onho' na cotyentjonho' nnon Tyo'ts'on ndo' na t'man vaa na conan'vengioho' já. Mang'e ts'ianmin' na nan'xuanho', mantyi cjoo' n'onho' na jndye xoquitu' na nnan'tjonho'.

⁸ Chito matsjö jñ'oonva' ng'e nin'quity'i 'ndyö 'o', chito jo'. Xia'ntyi matsi'man ndëëho' na joo mañoon ntyjeho' cojoo' n'onhan ntyja 'naan' juu ts'ian'ñeen. Mats'ahan' cha' quitsi'manhan' na xoncüee' n'onho' na vengioho' Jesucristo.

⁹ Ng'e jndë mangioho' ntyja 'naan' juu naya na condui ta Jesucristo. Juu jon ncüii cüii nnon na min tsonnangue yo quiñoon'ndue, ma'naan' jonhan'. Majo' ng'e na vi'ntyjii jndyi jon 'o', s'aa nquii jon na jñen'ntyichenhin, cha' ntyja 'naan' juu na jñen'hin, ntquen Tyo'ts'on 'o' na conduiho' na tyaho' ntyja 'naan' nquii jon.

¹⁰ Ndö vaa na matsijnt'a nquenho' na itsohan' na quint'aho' ntyja 'naan' juu jñ'oonva'. Chu tenönhö', 'o' tom'aan' jndyee n'onho' na nin'quitejndeiho' joo nan'ñeen na itsitjahan'

'naanhin, ndo' manqueho' ta' jndyeeho' na conan'tjonho' xoquitu' cha' quitejndeiha'n'hin.

11 Mang'e jo', naneihin quinan'quindēho' juu ts'ian'ñeen. Ee na nt'aho' na nnda' ntsi'manhan' na cha'xjen na cojoo' n'onho' na nin'quint'aho' juu naya'ñeen, mannda' quinan'quindēho'han' xi' ncüii nchu xjen 'naanho' na min.

12 Ng'e ya na nin'quitejndei ts'an ncüii tyje juu 'nan na itsitjahan' tsan'ñeen, cavee' nchjii Tyo'ts'on yo tsan'ñeen na incyaa juu 'nan na min nt'ö juu, tyi'ican jon na ncyaa ts'an 'nan na tacuen.

13 Chito na nin'quindué na quitsijaa'chenhan' xu nacjoho' ng'e na cotejndeiho'hin cha' tyi'icanhan' na nt'ahin ts'ian.

14 Nt'ue n'õn na cüejon cuen 'nan na nin-jnt'uehin cha'xjen nqueho'. Naneihin 'nan na min ndueeho' coninnonhan', tavi'nan itsitjahan' 'o'. Jo' joo 'naanho' ntsinonhan' 'nan na icanhan' nan'ñeen. Ndo' 'io cha xe na aa ntsitjahan' 'nan na ninjnt'ueho', ndo' joohan min 'naanhin, ndëë ninncyahin 'nan na ntsinonhan' na icanhan' 'o'. Ndo' na nnda', nts'aahan' na cüejon nguaa 'nan na covijnt'ue joohin ndo' mantyi nqueho'.

15 Na ndui na nnda' ntsijonhan' cha'xjen na itsiquindyii juu jñ'oon' Tyo'ts'on na jndui ntyja 'naan nn'an Israel na itsohan': "Juu ts'an na jndye maná jñen', ta'nan na jnty'iichenhan' nt'ö juu. Ndo' juu ts'an na tyi'jndyehan' jñen', tyi'quitsitjahan' juu."

Ndö' vaa na itsiquindyii juu jñ'oon'ñeen.

*Jñ'oon ntyja 'naan' Tito yo nn'an na cotejndeihi
ts'ian 'naan' Tyo'ts'on*

16 Ncya ya Tyo'ts'on na tyincyaa jon na cüejon m'aan' jndyi ts'on Tito ntyja 'naanho' cha'xjen ja.

17 Ee ya na tsjö nnon jon na nt'ue ts'ön na ngaquindyiaa' nnda' jon 'o', neiin' jndyi jon na jndyii jon na nnda', ng'e nquii jon tyii' yantiyihin na nin'cja nnda' jon na m'anho'.

18 Yo juu jon conan'cüenön ncüiichen ntyjééhë na vantyja ts'on juu Jesucristo. Tsoñ'en ntyjééhë na m'an ndyuaaminhin, ya jñ'oon conduehin ntyja 'naan' tsanvanhin ng'e ya jndyi na its'aa jon na incyaa jon jñ'oon naya ntyja 'naan' nquii Jesucristo.

19 Ndo' chito xia'ntyí nnda' vaa ntyja 'naan' jon. Mantyi nque nn'an na ncüii ncüii tmaan' na vantyja n'on Jesucristo, jndë tjihin juu ntyjééhë tsanvahin ndo' t'uahan ts'ian nnon jon na cja jon yo já Jerusalén xjen na ntsaqui'ndyë xoquitu'ñeen. Ntyja n'ön na ninncyahin na ya Jesucristo ntyja 'naan' juu ts'ianva na conan'tjonho' xoquitu' ndo' na cüaa' n'onhin na 'o' ndo' já m'an na neiin' nn'ön na cotejndeiho' joohin.

20 Conan'jnt'á na nnt'á na nnda' cha' quitscu'han' na aa ntsitiu ts'an na nin ntyjiito aa ngué coninjnt'ue já joo s'on'ñeen na mayahan' na 'o' coninncyaho'han' yo nn'an mañoon tmaan' cüentaa' Cristo.

21 Ng'e chito xia'ntyí na tonnon Tyo'ts'on conan'chön na nt'á cha'xjen na chuhan', manin' cüejon cont'á tondëe nn'an.

22 Mantyi ncüiichen ntyjééhë na vantyja ts'on juu Jesucristo, cojñönhin na m'anho' yo joo nan'ñeen. Jndye jnda jndë si'man juu ndë na itye'ntjon juu nnon Tyo'ts'on yo mancha'chen ts'on juu. Mantyi neiin' juu na chi ncja juu na m'anho' ng'e ivaa'

ts'on juu na ya jndyi cont'aho' na ntejdeiho' joo ntyjēēhē nan'ñeen.

²³ Xe na aa ngüaxee' ts'an ndu na cojnñon Tito na m'anho', quindueho' na itsijonhin yo ja ts'ian na mats'a ndo' na conduihin na itye'ntjon jon ndēēho'. Ndo' xe na aa mantyi na nta'xee' nn'an ntyja 'naan joo ve ntyjēēhē na ntsquehin na m'anho' yo juu Tito, quindueho' na nque ntyjēēhē nn'an na m'an ntjoohin, tjihin ve nan'ñeen ndo' t'uahin ts'ian ndēēhin na quinan'jonhan yo juu Tito na nc'ohin na m'anho'. Nquii Cristo conin'tmaan' jon ntyja 'naanhin.

²⁴ Mang'e jo', ya na ntsquehin na m'anho', quinan'manho' ndēēhin na conan'vi'ngioho'hin. Yajo' ndēē nn'an na mañoon ntmaan' na conduihin cüentaa' Tyo'ts'on, nintyincyoo' na mayuu' jñ'oon na jndē jnduē ndēēhin na 'o' t'man vaa na conan'vi'ngioho' ntyjeho' na vantyja n'onhin Jesucristo.

9

Nnan'tjonhan s'on na ntejdeihan' ntyjehan na vantyja n'on Jesucristo Jerusalén

¹ Tyl'icanhan' na ncüjintyēchēn jñ'oon ntyja 'naan' na ntejdeiho' nn'an na m'anhin Jerusalén na conduihin ntyjeho' na mantyi vantyja n'onhan Jesucristo,

² Ng'e mantyi na m'ancjeho' na ntejdeiho'hin. Viochen xjen na mantyi' ja ntjoohin ndyuaa Macedonia, jndē mac'ös'aho' ndēē ntyjeho' na mantyi m'anhin ntyja 'naan' Tyo'ts'on, na 'o' na m'anho' ndyuaa Acaya, machu'chen

ta'ho' na conan'tjonho' xoquitu' na ntejndeiho' ntyjēēhē nan'ñeen. Ndo' na nnda' m'aan jñ'oon na cont'aho', joo ntyjēēhē na m'an ntjoohin, majndyentyihan mantyi conan'chonhin na nnan'tjonhin s'on na ntejndeihin nan'ñeen cha'xjen na cont'aho'.

³ Majo' min na nnda', majñön ntyjēēhē nanmin na m'anho' cha' tyi'nts'aahan' na ve' c'uaa nquii 'ndyö na matsjö na jndē m'an cjeho' yo xoquitu'ñeen. Ee nt'ue ts'ön na vitjachen na nguē na m'anho' ndo' jndē jndē jnan'tjonho' joo s'on'ñeen.

⁴ Chito nts'aahan' na juu xjen na nguē nnt'a na m'anho' yo vendye ntyjēēhē nn'an ndyuaa Macedonia, ndo' na nnintyincyoo' na tyi'c'oncjeho' yohan'. Ndo' xe na aa nnda' ngacju'han', yajo' ntjo jnaan' já na jndē jnduē na m'ancjeho' yo juuhan', ndo' majndeichen mantyi nqueho' ntjo jnaan'ho' ng'e na jndē jnduē na jndē jnan'jnda'ho'han'.

⁵ Ng'e jo', jndē sitiü na yantyichen na tsjö ndēē ntyjē nanmin, na quint'ahin vi naya'ñeen na quit-saquijnty'iahin 'o' vitjachen na nguē nnt'a na m'anho' cha' caquindēñ'en juu ts'ian'ñeen. Yajo' nnintyincyoo' jndyoyu na coninncyaho'han' yo na neiin' n'onho', ndo' na nnda' tyi'je'quindēē ndue nn'an na ve' ng'e na jndei' 'ndyö, jo' na tyincyaho'han', min na tyi'xoncüee' n'onho'.

⁶ Majo' cañjoon' n'onho' juu jñ'oonvahin: Juu ts'an na tyi'jndye 'nan tsjan na nnon', chjo 'nan na nguē'. Majo' juu ts'an na jndyehan' nnon', jndyehan' nguē'.

⁷ Yajo' ncüii ncüiiho' ntyjantyi 'nan jndē jnan'tiuho' quii' n'onho', chuhan' na nninncyaho' xoquitu'ñeen. Chito na nninncyaho'han' na ve' yo

nc'uaa'chen, min chito yo najndei'han'. Ng'e juu ts'an na neiin' juu na incyaa juu 'nan na icanhan' na ninjnt'ue ntyje juu, nquii Tyo'ts'on venchjii jon tsan'ñeen.

⁸ Nquii Tyo'ts'on vaa najndei na conduihin na vantjo'chen na ndëe ninncyaa jon tsoñ'en nnon 'nan na icanhan' 'o'. Mannda' vaa cha' tsoñ'engan' ndinonhan'. Ata mantyi 'ndyihan' 'nan na nt'aho' naya mañoon nn'an.

⁹ Cha'na itso jñ'oon' jon na jndui:

Juu ts'an na tyi'ntycüii' juu 'nan na minhin na its'aa juu naya nanninñen',

tyi'xe'quitsuu' ts'on Tyo'ts'on naya na its'aa tsan'ñeen.

Mannda' itsiquindyi juu jñ'oonva'.

¹⁰ Ndo' nquii Tyo'ts'on na incyaa jon 'nan ts-jan na conon nn'an cha' ngue'han' na ntcüa'han, mantyi nninncyaa jon tsoñ'en 'nan na icanhan' 'o'. Ndo' nts'aa jon na nninjndyehan' cha' jndye vaa na nndëe ntejndeiho' nn'an na tyi'cüijndei' 'nan na nninjnt'uehin.

¹¹ Ndo' na majndyentyichen 'nan na incyaa Tyo'ts'on na ityio jon jn'aanho', mat'manntyichen incyaahan' na nt'aho' naya nn'an. Ndo' juu nan'ñeen na concyaho' ndë na nninncyáhan' ndëe mañoon nn'an, ntyja 'naan joohan' jndyechen nn'an nnan't'maan'han jon na ncyaa ya jon.

¹² Ng'e juu nayavahin na cont'aho', chito xia'ntyí itsinonhan' 'nan na itsitjahan' ntyjeho' nan'ñeen na vantyja n'on Cristo. Mantyi ntyja 'naan'han' jndye nn'an nnan't'maan'han nquii Tyo'ts'on na nnduehin na ncyaa ya jndyi jon.

¹³ Ndo' ng'e na cotejndeiho'hin, conan'manho' na xoncüee' n'onho' yo Cristo. Jo' na nnan't'maan' nan'ñeen Tyo'ts'on ng'e tsi'manhan' na cha'xjen na conan'jonho' yo juu jñ'oon naya 'naan' Cristo, jo' conan'quindëho'han'. Nnduehin na ncya ya jon na cotejndeiho' joohin, ndo' majo'ntyi nt'a joo ntyjeho' na m'an mañoon njoon na mantyi vantyja n'onhin jon.

¹⁴ Ndo' na nnda', xjen na conan'neihin nnon Tyo'ts'on ntyja 'naanho', nts'aahan' n'onhan na nin'quijnty'ia jndyihan 'o' ndo' na nta'jn'aanhin 'o' ng'e t'man naya its'aa Tyo'ts'on joohin yo ntyja 'naanho'.

¹⁵ Ncya ya jndyi Tyo'ts'on ng'e juu naya na jndë s'aa jon na jñon jon jnda jon tsonnanguévahin. Juu naya'ñeen taquintyja na t'man conduihan', min ta'nan jñ'oon na ndë ntsi'man jnda'han' nchu vaa na njonhan'.

10

Vaa najndei na tsixuan Pablo ng'e conduihin ts'an na vay'oon jñ'oon yo Cristo

¹ Cristo conduihin na ya ñuan tsixuan jon ndo' m'aan jon na ncjohin yo nn'an. Yo ntyja 'naan' joohan', mac'an nty'ia ndëëho, mancö Pablo, xjen na m'an quityquii' nt'anho', covic'uaa jñ'oon na condui ja ts'an xuan', majo' ya na tycya na m'an yo 'o', saa' ts'ön.

² Majo' mac'an ndëëho' na tyi'nt'aho' na jndei'han' na quitsi'man na saa' ts'ön ndëëho' xjen na nguë nnt'a na m'anho', ng'e mayuu' na nndisaa' ts'ön ndëë joo nn'an na conan'tiuhan

na já cont'á cha'xjen na cont'a nque nn'an na nan'xuan ntyja 'naan' tsonnangue.

³ Ee min na mayuu' mann'an já cha'xjen min'cya ro ts'an, majo' chito cotsanan've já nacjoo' natyia cha'xjen na cont'a nn'an tsonnangue yo na jnda' nquen nquehin.

⁴ Ng'e nt'ö ts'ian na covijnt'ue já na cotsanan've já nacjoo' juu natyia, chito nan'xuanhan' ntyja 'naan' juu najndei na tsixuan tsonnangue. Joo nt'ö ts'ianmin na covijnt'ue já quityquii' ts'ianvahn, nan'xuanhan' ntyja 'naan' najndei na incyaa nquii Tyo'ts'on ndé cha' nnan'ty'uí juu ts'ian na cont'a nn'an na conan'vehin nacjoo' jon.

⁵ Conan'ty'uí tsoñ'en jñ'oon na cotji' nn'an na taquintyja nquehin t'man conduihin na juuhan' itscu'han' na ncüaa' n'on nn'an ntyja 'naan' Tyo'ts'on. Conan'chón na quitsindyia' ts'an ntyja na itsitiu nquii juu, xjen jo'ñeen ntsiquindé juu cha'xjen na nt'ue ts'on nquii Jesucristo.

⁶ Ndo' xjen na nndityincyoo' na cota'nguee'ho' na tonnon Tyo'ts'on, yajo' m'ancjé na nt'á na quit'uiihan' joo nan'ñeen na tyi'nin'quita'nguee'han tonnon nquii jon.

⁷ 'O' ve' ntyja 'nan na covityincyoo', jo' cotji'ho' cüenta. Majo' tyi'ya na nnda' conan'tiuho'. Min'cya ro ts'an na nchjii ya juu na condui juu cüentaa' Cristo, cüji' juu cüenta na cha'xjen na itye'ntjon juu nnon jon, majo'ntyi nan'xuán.

⁸ Juu najndei na condui nquii Jesús, tyincyaa jon na tsixuanhan' cha' ntyja 'naan'han' ngaqueho' na vantyja n'onho'hin. Min xe na aa maco's'a ja na tsixuanhan', majo' ta'nan ncüii nnon 'nan na tots'a xjen na tom'an quii' nt'anho' na ntyja

'naan'han' jndë ntjo jnaan' ja.

⁹ Ndo' na nnda' matsjö, matsjöhan' cha' tyi'nan'tiuho' na nin'quitsity'uë jaho' yo joo tson na matscülenön na m'anho'.

¹⁰ Ee m'an nn'an na tyi'ya jñ'oon conduehin na jaa' jndyi jñ'oon na chuu' joo tson'ñeen na matscülenön na m'anho'. Majo' conduehin juu xjen na m'an quii' nt'anho', ndiquindë ntsitjön' jñ'oon na mancyä ndëëho' ndo' ts'an na tyi'ngüi ja.

¹¹ Nque nn'an na nnda' vaa na conduehin, icanhan' na cüaa' n'onhin na vi na jndë squë nnt'á quii' nt'anho', cüejon nnt'á cha'xjen juu jñ'oon na conduë ndëë joo tson'ñeen na jnan'cüanön na m'anho'.

¹² Já tyi'xe'quinan'chön na cüejon condui já cha'nan ve ndye nn'an na conduë nquehan na juu jñ'oon na coninncyahan taquintya na quindëhan', min xe'quitjí' cüenta na aa tsijonhan' já yohin. Ee joohin ntyja 'naan na jnda' nquenhin cotji' nquehin cüenta ntyja 'naan' ts'ian na cont'ahin yo ntyjehin. Ndo' na nnda', itsi'manhan' na tyi'jnda' nquenhin.

¹³ Majo' tyi'xe'quita'ntyc'ë ntyja 'naan' na vanaan na ngita's'á já. Xia'ntyi cota's'á já ntyja 'naan' juu na jndë sijnda' nquii Tyo'ts'on ntyja nján, Ee juuhan' mantyi it'uiihan' juu ts'ian 'naan' jon na cont'á quii' nt'anho'.

¹⁴ Nquë squë jndyë na m'anho' yo juu jñ'oon naya 'naan' Cristo, ng'e na nnda', ta'nan ncüii ts'an na ndëë ngitso juu na juu najndeí na nan'xuán, tantyc'ëhan' na conduë nin 'nan na quint'aho'.

¹⁵ Ndo' na nnda', juu ts'ian 'naan' Tyo'ts'on na its'aa ncüiichen ts'an, xe na aa conduë

ts'ian njánhan', ntsi'manhan' na juu najndei na incyaa jon na nan'xuán, cota'ntyc'éhan'. Majo' juu na vantyja n'onho' Jesucristo, contyja n'ón na ngaqueho' ntyja 'naan'han', cha' juu ts'ian na jndë si'jnda' Tyo'ts'on quii' nt'anho', ngavit'manntychenhan'.

¹⁶ Ndo' na nnda', ndëcya nndëë ngitsá na tonnonchen na ninncyá jñ'oon naya ndëë joo nn'an ndyuaa'ñeen. Majo' ts'ian na jndë s'aa ncüiichen ts'an je'quita's'á já ntyja 'naan'han'.

¹⁷ Yajo' juu ts'an na ico's'a nquiihin na vaquinjon' ts'ian na its'aa juu, cüa, co's'a tsan'ñeen nquii Jesús na conduihin na ico'xen jonhin.

¹⁸ Ng'e chito nquii ts'an na itso juu na vaquinjon' ts'ian na its'aa juu na tsi'man'han' na mayuu'yahan'. Majo' juu ts'an na itso Tyo'ts'on na taquinjon' ts'ian na s'aa juu, juu ts'ian'ñeen na mayuu'taquinjon'han'.

11

M'an nn'an na conduehin na jñon Cristohin, majo' conan'vi'nn'anhin

¹ Ya jndyi nchji xe na aa nc'onho' chjo na t'man n'onho' yo ja viochen xjen na matsinën cha'vijon ts'an na tyi'jnda' tsinin, min na chito aa jo' tsixuan. Cüa, quita'nguee'ho' na nts'a na nnda'.

² Xue ja 'o' cha'xjen nquii Tyo'ts'on m'aan na xuehin jaa. Ee tc'ö 'ndyö nnon Cristo na nquii jon nduihin s'aho'. S'a na nnda' cha' ndëë ninncyaa jaho' nt'ö jon na ntsijonhan' 'o' cha'vijon ncüii yuscundyua na tacom'aan juu yo tsans'a.

³ Juu quitsu yo na jnda' xquen juu, si'vi'nn'an juu Eva. Mantyi itsity'uehan' ja na nnda' vaa na itsijonhan' na coquenonho'. Ee nts'aa juu na tyi'ninncüii nc'oon' n'onho' ntyja 'naan' nquii Cristo na n'ndyeho' na xia'ntyi nquii jon na njonhin ngioho'.

⁴ Ng'e xe na aa ncüjee' ncüii ts'an na m'anho' na nninncyaa juu jñ'oon ndëëho' ntyja 'naan' Jesús na vandya'han', chito cha'xjen joo jñ'oon na toninncyá na tentyja n'onho', majo' conan'veho' jñ'oon 'ndyo tsan'ñeen. Ndo' xe na incyaa tsan'ñeen jñ'oon ndëëho' na chito nquii Espíritu na conduihin Tyo'ts'on sijnda'han', cje ro coy'onho' cüentahan'. Ndo' na nndyoy'oon tsan'ñeen mañoon jñ'oon na itso juu conduihan' jñ'oon naya ntyja 'naan' Cristo, min juu jñ'oon'ñeen chito conduihan' cha'xjen joo jñ'oon na toninncyá ndëëho', majo' conan'veho' jñ'oon na incyaa juu.

⁵ Yo ntyja njan, tyi'quits'aahan' nchji na tyi'cüentyja na t'man condui ja yo ntyja 'naan' joo nan'ñeen na coninncyahin jñ'oon ndëëho' na conduehan na nquehin na conduihin nn'an njonntyichen na i'ua Cristo ts'ian ndëëhan.

⁶ Ee min xe na aa mayuu' na ndiquitsinch'u ja jñ'oon xjen na matsinën ndëë nn'an cha'na nque nan'ñeen, majo' tanin, jndye jñ'oon mava' ts'ön ntyja 'naan' nquii Jesucristo na jndë si'man'han' ndëëho'. Ndo' juu ts'ian'ñeen, jndë si'man jndyoyuhan' ndëëho' na nnda' vaa ntyja nján.

⁷ Juu xjen na toninncyaa jñ'oon' Tyo'ts'on ndëëho', ve' ts'ian ndyia' tots'a cha' ninjnda' 'nan' na tocanhan' ja. Tots'a na nnda' cha' ndit'manho' ndo' cha' min'ncüii tyi'quichojnanho' nnön. ¿Aa

sitja ja ndëëho' na taty'ön xoquitu' ndueeho'?

⁸ Xjen na tots'i'man jñ'oon naya ndëëho', joo ntmaan' nn'an na vantyja n'on Jesús na m'anhin mañoon njoon, nduee joo nan'ñeen ty'ön cüenta xoquitu' na tijnt'ue ja na totsijnda 'nan na tocanhan' ja, jo' na jndëe totye'ntjön ndëëho'.

⁹ Mantyi juu xjen na tom'an quii' nt'anho', ndo' na tatijnde' xoquitu' njan, ta'nän tyiö xu nacjoho' ng'e nque ntyjëëhë na vantyja n'on Jesucristo na m'anhin ndyuaa Macedonia, juu xjen'ñeen squehin na m'an, ndo' tyincyahin s'on na tijnt'ue ja. Juu xjen'ñeen min ta'nän tyiö xu nacjoho', min je'quits'a na nnda' na tonnonchen.

¹⁰ Juu jñ'oon na mayuu' ntyja 'naan' Jesucristo m'aanhan' quii' ts'ön ya na matsjö na tyi'jon ncyä na ncüii 'o' na m'anho' ndyuaa Acaya na nndëe nnan'tsan'ho' ja na matsjö nqui' na mats'a na nnda'.

¹¹ Ndo' na nnda' matsjö ¿Aa cotji'ho' cüenta na tyi'vi'ntyji 'o'? Majo' nquii Tyo'ts'on ntyjii jnda' jon na vi'ntyji jaho'.

¹² Ndo' na tonnonchen, ninncüii xjen nts'a cha'xjen na tots'a xjen na tom'an yoho'. Nts'ahan' cha' joo nan'ñeen na conduehin na nincüajon cont'ahin ts'ian 'naan' Tyo'ts'on cha'xjen na cont'á, ntscu'han' na conan'ntsa nquehin.

¹³ Joo nan'ñeen na matsinën ntyja 'naanhin ndö', conduehin ndëëho' na conduihin nn'an na i'ua Cristo ts'ian 'naan' jon ndëëhan, majo' tyi'yuu'han'. Ve' conan'vi'nn'anhin 'o', ve' cont'a nquehin na jo' conduihin.

¹⁴ Ndo' na nnda' cont'ahin, tyi'tsiñoonhan' na tsixuanhan' ng'e mantyi juu yutyia Satanás

itscüequenhin cha' ncüii ángel na nancoo' jndyi quixuee.

¹⁵ Ndo' ng'e na nnda' vaa its'aa juu, covaa' nn'ön na joo nn'an na cotyentjon nnon juu, ts'ian na cont'ahin, ntsijonhan' juuhan' cha'vijon ts'ian na cont'a nn'an na cotsam'anhin cha'xjen na nt'ue ts'on Tyo'ts'on. Majo' juu xuee na mats'iañ'en, nt'uiityenhan' nan'ñeen tsojnaan' na chito jo' na cont'ahan.

Navi' na toquenon Pablo ng'e na conduihin ts'an na i'ua Cristo ts'ian nnon jon

¹⁶ Ncüiichen jon matsjö ndëëho', tyi'nc'oon' n'onho' na condui ja ts'an na tyi'jnda' tsinin. Majo' tanin, xe na aa cotji'ho' cüenta na jo' condui ja, c'onho' na t'man n'onho' yo ja cha' nndëe ncüji's'a chjo ja ntyja njan, cha'xjen na coy'onho' na t'man n'onho' yo ts'an na tyi'jnda' itsinin.

¹⁷ Jñ'oonva' na matsinën na mats'a ncö na t'man condui ja, chito ta Jesús na sijnda' xquën na quit-sjöhan'. Ve' matsinëntö cha'na ts'an na tyi'jnda' xquen.

¹⁸ Jndye nn'an cotsque na m'anho' na conan'saa' nquehin nchu vaa na conduihin cha'xjen cont'a nque nn'an tsonnangue. Mang'e na nnda' cont'ahin, mantyi ja ncüji's'a chjo ja.

¹⁹ 'O' na jnda' jndyi nquenho', ntyjii' ya jndyi ts'ön na ndëe nnan'quii n'onho' yo ja na condui ja ts'an na tsan' xquen.

²⁰ Ata contjo ngioho' min na cont'a nan'ñeen na jndei'han' na quityentjonho' ndëëhin. Cont'ahin na nqueho' quinan'quitsuho' cha' ntcüa'han, jndë t'uehin 'o' yo jñ'oon na conan'neihin,

cont'a nquehin na t'man conduihin ndëëho', ata cotuen'hin nda' jndyueho'. Majo' min na cont'ahin nan'min' yo 'o', contjo ngioho'.

²¹ Jn'an jndyi ja na macjüji' jndyoyu ndëëho' na tatisaa' ts'ön xjen na tom'an quii' nt'anho', na nts'a yoho' cha'xjen cont'a nanmin'. Cüa, cuaa nquii na ngita's'ahan ntyja 'naanhan ndëëho'. Majo' tanin, cüejon condui ja yohan. Quitquenho' cüenta na matsinën cha'xjen itsinin ncüii ts'an na tsan' xquen.

²² Conan'ntsahin ndëëho' na conduihin nn'an na conan'nein jñ'oon hebreo. Tanin, mantyi ja majuu jñ'oon'ñeen matsinën. Conan'ntsahin na conduihin nn'an tsjan 'naan Israel, mantyi jo' condui ja. Conan'ntsahin na conduihin tsjan 'naan' nquii Abraham na jndyocahan', majo'nty'i ja.

²³ Conduihin ndëëho' na nnon nquii Cristo cotyentjonhin, majo' ja t'manntyichen ts'ian 'naan' jon mats'a, chito cha' na cont'ahin. Matsinën cha'vijon ts'an na tsan'chen xquen. Ja jaa'ntyichen ts'ian mats'a na matsiquindy'i nn'an ntyja 'naan' Cristo, chito cha'xjen na cont'ahin. Jndyentyichen jnda jndë tyi' nn'an ja vancjo, chintyi na cotjon joohin. Ndo' jndyentyi jnda jndë tja' nn'an ja jnaan' na mancy'a jñ'oon' Tyo'ts'on. Ndo' jndyentyi nnon na maquenön na nin'quitscuee'han ja.

²⁴ Nque nn'an na conintque ndëë ntyjë nn'an Israel, 'on jnda tja'han ja yo tjantsi', tyi'ncüii na 'on jnda'ñeen, ntycu ncho'nqui vantyjo' ñjen tjantsi' na totuen'hin ja.

²⁵ Ndo' nn'an na conintque ndëë nn'an Romanos, ndye jnda tja'han ja yo n'oon. Ncüii jon

tuen' nn'an ntjö' ja. Ndye jnda tyuii' v'aandaa najon na ñjön. Ncüii xuee ndo' ncüii tsjon na toquiñjön quityquii' ndaandue ng'e na jndë tyuii'han'.

²⁶ Jndyechen na toncuu' na maquenön na mantyi'i na mancyä jñ'oon naya, toncuu' na mavet'io jndaahin'. Toncuu' na ncy'on nannty'uee ja. Toncuu' yo nn'an tsjan na tui ja na nin'quinan'cuee'hin ja, ndo' majo'ntyi nn'an na conduihin mañoon tsjan. Ncüii ncüii tsjoon yuu na mancyä jñ'oon naya, m'aan na toncuu' na nnan'cuee' nn'an tsjoon'ñeen ja. M'aan na toncuu' na mantyi'i nato jndëe ndo' mantyi nnon ndaandue. Ndo' mantyi m'aan na toncuu' ntyja 'naan joo ntyjë nn'an judíos na ve' cont'a nquehin na conduihin nn'an na vantyja n'onhin Jesucristo.

²⁷ Itscüe jndyaa' jndyihan' ja na matsiquindëe ts'ian na i'ua Cristo nnön, ndo' jndye nnon navi' jndë maquenön ntyja 'naan'han'. Jndye jnda mavejnt'ö tsantsjon, jndye jnda itsitjahan' 'nan na ntcü'a. Jndye jnda ta'nan tocü'a. Vaa xjen na toviquijnt'e ja na tën jndyi na tatotsinonhan' ndiaa na ntcüe.

²⁸ Ndo' vandya' nan'min, minchen mañoon nnon 'nan na maquenön. Nque nn'an na ncüii ncüii tmaan' na vantyja n'onhan Jesucristo, 'io 'io m'aan' jndyi ts'ön nchu vaa na coquenonhan.

²⁹ Ncüii ntyjë na vantyja ts'on juu Cristo, na tyi'jndei ya juu ntyja 'naan' na vantyja ts'on juu, cha'vijon ncö maquenönhan' ntyji. Ndo' mantyi ncüii ntyjë na vantyja ts'on juu jon, xe na aa itsitjahin nnon jon, mantyi itsiquindya'han' ntyji na nnda' vaa iquenon juu.

³⁰ Majo' xe na aa icanhan' na cüji's'a ja ntyja njan, ncüji's'a ja ntyja 'naan joo nan'min' na maquenön na conan'manhan' na ja ts'an na tyi'jndei ja ntyja na vantyja ts'ön.

³¹ Tyo'ts'on nchjii jon na mayuu' jñ'oon na matsinën ndëeho', chito jñ'oon quintuhan'. Condui jon tye nquii Jesucristo na itye'ntjon jon jaa. Chuhan' na mancha' xjen quinan't'maan' nn'an jon.

³² Juu xjen na tom'an tsjoon Damasco, nquii Aretas conduihin rey juu tsjoon'ñeen. Ndo' juu tsan na m'aan nacje 'naan' rey'ñeen na conduihin gobernado, t'ua jon ts'ian ndëe sondaro 'naan' jon na quindahin ja 'ndyo tsjoon'ñeen na ncy'onhin ja.

³³ Mang'e jo', nque nn'an tsjoon'ñeen na vantyja n'onhan Jesucristo, jnan'jnda'han ncüii tsque t'man, tua quityquii'han', ndo' jnan'cüenonhan ja ncüii ventana vaa' ncüii ntyjehin, jo' jnan'quioohin ja tyuaa toxen' teonntjõ' 'ndyo juu tsjoon'ñeen. Mannda' vaa na jn'uan ja nt'ö juu tsan'ñeen.

12

Min 'nan tityincyoo' nnon Pablo na si'man Tyo'ts'on nnon jon

¹ Tayuu jnt'ue na macüji's'a ja ntyja njan ncö. Majo' tanin, ntsinënntyëchën ntyja 'naan joo 'nan na tityincyoo' nnön na jnty'ia, yo jñ'oon na si'man Tyo'ts'on nnön na tyi'cüanaan na ntscüenönhan' ndëe nn'an.

² Mavajn'aan ncüii ts'an na vantyja ts'on juu nquii Cristo. Jndë jndë nqui ncho' nenque chu na tay'oonhan'hin quiñoon'ndue na vja ndye. Majo'

tyi'quintji na aa yo ninvaa si'ts'o 'naan' tsan'ñeen na tay'oonhan'hin jo' ndo' aa chito jo', nquii Tyo'ts'on ntyjii.

³ Ndo' manchji na tay'oonhan' tsan'ñeen jo', ve' tyi'quintji na aa yo si'ts'o 'naan' juu ndo' aa chito jo', majo' nquii Tyo'ts'on ntyjii.

⁴ Tay'oonhan' juu najjon na nancoo' jndyi na jndyuhän' paraíso. Ndo' jo' jndyii tsan'ñeen jñ'oon na min tyi'cüanaan na ntscüenon juuhan' ndëë nn'an.

⁵ Ntyja 'naan' na nnda' tjon tsan'ñeen, macüji's'a chjo ja, majo' ntyja njan ninnquii'chen macüji's'a ja ntyja 'naan' joo 'nan' na maquenön na conan'man jndyoyuhan' na ts'an na tyi'ngui ndëë nts'a.

⁶ Ee min xe na aa nts'aahan' na nin'cüji's'a ja ntyja njan, tyi'xe'quitsi'manhan' na tsan' xquën ng'e ninquii'chen jñ'oon mayuu' matsinën. Majo' tyi'xe'cüji's'a ja ntyja njan, tyi'nts'aahan' na ncüji' ts'an cüenta na t'manntiyichen condui ja, chichen juu na iquen juu cüenta ntyja 'naan' joo ts'ian na mats'a ndo' yo joo jñ'oon na mancya.

⁷ Ndo' ng'e ntyja 'naan' joo 'nan'ñeen na njon jndyi na jnty'ia nnönhan', juu xjen'ñeen tyjee'non ncüii ángel na itye'ntjon nnon Satanás na m'an. Jo' s'aa juu na toquiihan' ja cha'vijon na cocja tseon. Juu na nnda' tjön, itscu'han' na ncüji's'a ja ntyja 'naan' joo 'nan'ñeen na jnty'ia nnön.

⁸ Jo' ndye jnda tc'an nnon ta Jesús na quenaan' jon juu nan'ñeen na its'aa vi'han' ja.

⁹ Majo' sintcüe' jon jñ'oon nnön, itso jon: “Juu naya na condui ja, covinonhan' ntyja 'nan', ng'e ya na tyi'ngui ndëë nts'aa ts'an ntyja 'naan' nquii juu,

yantyichen itsi'manhan' na condëe its'aa juu ntyja 'naan' juu najndei na condui ja." Mang'e na nnda' tso jon nnön, nën rö na ncüji's'achen ja nchu vaa na tsixuan na tyi'jndö, cha' juu najndei na tsixuan jon, cüityincyoo'han' yo ntyja njan.

¹⁰ Ng'e jo', nën na tsi'manhan' na ts'an na tyi'ngui ja, tanin min na conan'cüejnaan' nn'an ja, min na vaa xjen na tyi'cüijndei' 'nan na icanhan' ja, min na conan've nn'an nacjö na mancyä jñ'oon naya ntyja 'naan' Cristo, min na vi' maquenön ng'e ts'ian 'naan' jon na mats'a, majo' nën rö ng'e mavaa' ts'ön ntyja 'naan' joo nan'min', covityincyoo' jndyoyu na nquii Cristo incyaa jon najndei na condui nquii jon cha' condëe mats'a ts'ian 'naan' jon.

Nn'an Corinto na vantyja n'on Cristo, jndye vaa na m'aan' ts'on Pablo ntyja 'naanhin

¹¹ Mautyji na matsinën ndëeho' cha'vijon ts'an na tsan'chen xquen. Majo' juu 'nan na cont'aho' its'aahan' na ijndei'han' na ndö' vaa na matsinën. Min na tyi'njonchen condui ja, majo' tyi'cje tsixuan ja yo nan'ñeen na condue nquehin na joohan conduihin nn'an na conan'quindyiihin nn'an ntyja 'naan' nquii Cristo, njonntyichenhan. Majo' 'o' chojnanho' na quindueho' ndëe nan'ñeen ntyja njan na vaquinjon' ts'ian 'naan' jon na mats'a.

¹² Xjen na tom'an quii' nt'anho', ts'ian na tots'a tots'i'manhan' na mayuu' condui ja ts'an na i'ua Cristo ts'ian nnön na mancyä jñ'oon naya 'naan' jon ndëe nn'an, min jndye nnon navi' toquenön na nin'quitsitsan'han' ja yo ts'ian na tots'a. Majo'

yo na t'man ts'ön, jndye nnon ts'ian na tots'a na joohan' tyi'xe'quinduihan' xe na aa ve' ntyja n-jndö ncö, ndo' mantyi yo jn'aan t'man na tyincyaa-han' na vacue m'aan' n'on nn'an ntyja 'naanhan', yo mañoon nnon ts'ian na tots'a na tonan'manhan' najndei na tsixuan nquii Tyo'ts'on.

¹³ Ndo' ng'e ts'ianmin' na tots'a, yajo' ¿Ndu na cotji'ho' cüenta na njonntyichen ntyji yo mañoon ntmaan' nn'an na conan't'maan'han Cristo, chichen nqueho'? ¿Aa jnaan' na tatyincyaa na ntixee'ho' ja xjen na tom'an yo 'o', aa ng'e jo' its'aahan' na nnda' vaa na ngioho' yo ja? Quinan't'man chjo n'onho' ja na nnda' vaa na sitja ja ndëeho'.

¹⁴ Naneinhin ndë ndye jnda na matsijnt'a na ncjöquinty'iaho'. Majo' tyi'xe'quityiö xu nacjoho' na quitixee'ho' ja, ng'e chito 'naanho' na nin'cüantjön, nqueho' nin'cüantjön cüentaa' nquii Cristo. Ee cañjoon' n'onho' na chito chuhan' na nque yotsca ntquen joo 'nan na ninjnt'ue tye joo yo ndyee joo, nque nantque ntquenhin 'nan na ninjnt'ue ndahin.

¹⁵ Majo' ntyja njan, nën rö min xe na aa tsoñ'en 'nan na min ja, ntsiquitsuhan' na ntejndei jaho'. Contjo ya nchji min xe na aa ntscuee'han' ja cha' ndëe ntjo yaho' tonnon nquii Tyo'ts'on. Min na icüan nchji na matsivi'ntyjintyëchën 'o', majo' 'o' chjo jndyi na conan've'ngioho' ja.

¹⁶ Tanin, cuaa nquii. Mangio yaho' na juu xjen na tom'an quii' nt'anho', tana s'a na quitixee'ho' ja. Majo' 'o' m'aan' n'onho' na condui ja ts'an na jnda' xquen na itsivi'nn'an juu nn'an cha' quindui cha'xjen na nt'ue ts'on nquii juu.

17 Ndo' na nnda' conan'tiuho', ¿Ndu? ¿Aa m'aan ncüii ntyjê na t'ua ts'ian nnon juu na cja juu na m'anho' na tijnt'ue jahin cha' ngüantjôn nty'iu xoquitu' 'naanho'?

18 T'ua ts'ian nnon Tito na cja jon na m'anho' yo ncüiichen ntyjêêhê na tja juu yo jon. Ndo' na nnda' s'a, ¿Aa yo na jnda' xquên sivi'nn'an ja 'o' na tji' xoquitu' 'naanho'? Tyi'xe'quits'aahan' na nnda' ee ve já cüajon m'án nacje 'naan' nquii Espíritu Santo, ninncüii xjen tots'aa Tito ya na tom'aan jon quii' nt'anho' cha'xjen tots'a ncö.

19 'O' ndyii' n'onho' na matsinën jñ'oonmin' cha' ngüañoon'han' ja. Majo' chito jo', ee iquen Tyo'ts'on cüenta na mats'ahan' ng'e nquii Cristo. 'O' ntyjê na vi'ntyji ja 'o', nnda' vaa cha' ntejdei-han' 'o' na ngaqueho' ntyja 'naan' jon.

20 Ndö' matsjö ndêêho' ng'e m'an na ncyá juu xjen ya na nguê nnt'a quii' nt'anho', tyi'nan ro na aa nnintyincyoo' na tyi'cotsantjaho' ntyja 'naan' Cristo cha'xjen na mantya ts'ôn, ndo' mantyi na njnty'iaho' na tyi'c'ôn tondêêho' cha'xjen na nt'ue n'onho'. M'aan' jndyi ts'ôn na aa chi m'anho' na conan'jndyeho' jndyueho' yo ntyjeho', ndo' na nin'quinan'cjaa' n'onho' 'naan' ncüiichen ts'an. Ncyá na nintyincyoo' na conan'vje jndy-iho' ntyjeho'. M'aan' ts'ôn aa chi cojnt'ueho' na conan'quinjon nqueho', chito cojnt'ueho' nchu vaa nt'aho' na quitejdeiho' nn'an. ¿Aa chi nnintyincyoo' na conan'neinho' jñ'oon cjo ntyjeho' na conan'cüejnaan'ho'hin? ¿Aa chi ñ'enho' na conan'neinho' jñ'oon nchu vaa condue nn'an nacjo ntyjehin? ¿Aa chi nnintyincyoo' na conan'ntsaho' nchu vaa na condui nqueho', na

tyi'cüejon jñ'oonho' yohin? Ndo' xe na aa nninty-
incyoo' na nnda' vaa m'anho', taxe'ncyaaahan' na
ntsinën ndëëho' cha'xjen na ntyja n'onho'.

²¹ M'aan' ts'ön xjen na nguë nnt'a na m'anho',
nquii Tyo'ts'on na matsit'man' ja, nts'aa jon na
ntsi'ndaa'han' ntyji ntyja 'naanho'. Ndo' na
nnda', ntsit'ioohan' ja na ninm'an vendye ntyjeho'
na tyl'contcüe' n'onhan natyia na tont'ahin juu
xee'ñeenchen ya na tyjë jndyëë na m'anho', ndo'
ninvaa na m'anho' yo nn'an na ve' ndö' ro ndo' yo
joo 'nan na ji min na cont'aho' yo nn'an.

13

Jñ'oon na mats'ia na itsiqui'maan' Pablo

¹ Nanein ndë ndye jnda na majöquinty'ia ja 'o'.
Nacjoo' juu jñ'oon' Tyo'ts'on na jndui itsohan':
“Cha' na nninjnda' ncüii ncüii 'ndyo jñ'oon na
nin'quit'uiihan' ts'an, icanhan' na c'oon ve ndo'
aa ndye ts'an na ntji' jndyoyuhin jñ'oon ntyja
'naan' juu jñ'oon'ñeen.” Mannda' nts'a cha'xjen na
itsijnda' jñ'oon'ñeen.

² Ya na tyjë na m'anho' na vja ve, tsoñ'enho'
totsjöhan' ndëëho', ndo' nanein matsjö nnt'ahan'
vitjachen na nguë nnt'a na m'anho'. Xjen na
nguë nnt'a na m'anho', joo ntyjeho' na cont'a
natyiamin', minnchuchen nts'a na quit'uiihan'hin
tsojnaan' na nnda' cotsam'anhin.

³ 'O' nt'ue n'onho' na nnintyincyoo' ndëëho'
ncüii nnon na quitsi'manhan' na nquii Cristo
itsiqui'maan' jon 'o' yo juu jñ'oon na mancyaa
ndëëho'. Ng'e nquii jon na iqueen' jon 'o', chito

na tyi'jndei conduihin na nt'uui jon nque nn'an na cont'a 'nan natyia.

⁴ Ee chito ng'e na tue' jon na jñon nn'anhin tsonjn'aan, jo' tsi'manhan' na tyi'jndei condui jon. Majo' vando' xco jon ntyja 'naan' juu najndei na condui nquii Tyo'ts'on. Ndo' mantyi já na conanjõn yo ntyja 'naan' jon, itsijonhan' ntyja nján cha'na nquii jon. Tyi'quinan'xuán najndě ngioho', majo' min na nnda' cotji'ho' cüenta, cotant'õ yo jon ntyja 'naan' juu najndei na condui nquii Tyo'ts'on ndo' incyaa jon na nnda' nan'xuán cha' quitejndei 'o'.

⁵ Juu na cotsantjaho' yo Tyo'ts'on, quitji' nqueho' xjen na aa xoncüee' n'onho' na vantyja n'onho' Jesucristo. Quitquen nqueho' cüenta na aa mayuu' cotsantjaho' yo jon ndo' aa min tyi'yuu'. Ndo' mantyi quitji'ho' cüenta na aa mayuu' m'aan jon quii' n'onho'. Ee xe tyi'yuu' na nnda', yajo' jndě tacüaa'ho' ntyja 'naan' nquii jnda Tyo'ts'on.

⁶ Majo' mantyi tcüii' ts'õn na ntji' yaho' cüenta na tacovacüaa' já ntyja 'naan' juu Cristo.

⁷ Cotán nnon Tyo'ts'on na quitejndei jon 'o' na tant'aho' natyia na ntsijnda'han' na quit'ui ja 'o'. Chito xia'ntyi na cotán na nnda' cha' quitsi'manhan' na ya conan'quindě juu ts'ian na i'ua Cristo ndě. Chito jo', nt'ue n'õn na 'o' quint'aho' 'nan na chuhan', min na aa cotji'ho' cüenta na jndě tēcüaa' já.

⁸ Ts'ian na nan'xuán já na quitejndei han' joo nn'an na quinan'jonhan ntyja 'naan' nquii Tyo'ts'on, chito na nan'jon já yo 'nan natyia na vjahan' nacjoo' juu na conduihan' na mayuu'.

⁹ Nën jndyi já na m'án na tyi'jndě xe jo'

tsi'manhan' na 'o' m'anho' najndëho' ntyja 'naan' Cristo. Jñ'oon na contyja tcüii' n'õn ntyja 'naanho' na ngaqueho' ntyja 'naan' nquii jon.

¹⁰ Mang'e jo' matscuenön tsonvahin na m'anho' vitjachen na nguë ncö, cha' vi na jndë tyjë quii' nt'anho', tyi'xe'canhan' na ntsijndei' 'ndyö ndëëho' yo juu najndei na tyincyaa ta Jesús na condui ja. Tyincyaa jon na tsixuanhan' cha' quitejndei 'o' na ngaqueho' ntyja 'naan' jon, chito na ndyuii' ntyja na vantyja n'onho' jon.

Incyaa Pablo ts'on 'naan' jon ndëëhin

¹¹ 'O' ntyjë, jñ'oon na mats'ia na matsinën ndëëho', nquii Tyo'ts'on quitejndei jon 'o'. Quinan'chonho' na quitsantyjaho' ntyja 'naan' na ya. Quitquen yaho' cüenta chjo jñ'oon na matsjö ndëëho' yo juu tsonvahin. C'onho' na ninncüii conan'tiuho' yo ntyjeho' na vantyja n'on nquii Cristo, ndo' min tanc'on tyia'ho' yohan. Ee na nnt'aho' na nnda', yajo' nquii Tyo'ts'on na conduihin na venchjii jon nn'an ndo' na incyaa jon na tsixuan ts'an tajñuaan' ts'onhin na tonnon jon, nc'oon jon yo 'o'.

¹² Nque ntyjeho' na vantyja n'on Jesucristo, ncyaho' ts'onhin yo na xoncüee' n'onho' ng'e na conduiho' ntsinda nquii Tyo'ts'on.

¹³ Tsoñ'en ntyjëëhë na m'an tsjoonvahin na vantyja n'onhin Cristo, conan'cüanonhin ts'on 'naanhin ndëëho'.

¹⁴ Juu naya na condui nquii Jesucristo, yo juu na m'aan Tyo'ts'on na vi'ntyjii jon nn'an, yo nin'juu na itsijon Espíritu Santo yo ts'an na vantyja ts'on

Jesús, c'oon joochan' yo tsoñ'enho'. Majuu ñ'en
jñ'oonmin' na matsjö.

Jn'oon xco na tquen tyo'ts'on
New Testament in Amuzgo, San Pedro Amuzgos
(MX:azg:Amuzgo, San Pedro Amuzgos)

copyright © 1992 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Amuzgo, San Pedro Amuzgos

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Amuzgo, San Pedro Amuzgos [azg], Mexico

Copyright Information

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Amuzgo, San Pedro Amuzgos

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-03-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 20 Mar 2024

d8a54041-81ce-5bdf-9060-152f7eb71dc8